

Nota van Beantwoording Inspraakreacties

Behorende bij
Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden

Versie 26 oktober 2021

Inhoudsopgave

1 Inleiding en leeswijzer	3
1.1 Totstandkoming ontwikkelstrategie	3
1.2 Inspraak.....	4
2 Samenvatting	6
3 Inspraakreacties van algemene aard	8
3.1 De aanleiding om te veranderen	8
3.2 Behouden authenticiteit Oeverlanden	9
4 Inspraakreacties op specifieke thema's	10
4.1 Natuur en recreatie	10
4.1.1 Vergroten natuur- én recreatiewaarden	10
4.1.2 Zonering: rust en reuring	11
4.1.3 Versnippering en de natuurkwaliteit	12
4.1.4 Waterbeheer.....	13
4.1.5 Sport en spel	15
4.1.6 Horeca en evenementen in De Oeverlanden	16
4.1.7 Klimaatbestendigheid en duurzaamheid	17
4.2 Infrastructuur	18
4.2.1 Bereikbaarheid	18
4.2.2 Toegangswegen vanuit Nieuw-West	19
4.2.3 Prettig wandel- en verblijfsgebied	19
4.2.4 Parkeren.....	20
4.2.5 Openbaar vervoer	21
4.3 Cruisen	22
4.4 Handhaving en beheer.....	25
4.4.1 Algemeen beheer	25
4.4.2 Toezicht en veiligheid.....	26
4.4.3 Verkeer op het water	26
4.4.4 Afval.....	27
4.5 Overige onderwerpen	27
4.5.1 Educatie.....	27
4.5.2 Pont en bruggen	28
4.5.3 Toegankelijkheid mindervaliden	28
4.5.4 SADC-strook.....	29
4.5.5 Naaktrecreatie.....	29
4.5.6 Detailsuggesties	30
4.6 Kaartbeelden.....	30
5 Inspraakreacties op proces	31
6 Colofon	33

1 Inleiding en leeswijzer

1.1 Totstandkoming ontwikkelstrategie

De Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden (verder ontwikkelstrategie) is, onder leiding van Ruimte en Duurzaamheid, opgesteld door de projectgroep Oeverlanden. Deze projectgroep bestaat uit medewerkers van de gemeentelijke directies Sport en Bos, Verkeer & Openbare Ruimte, stadsdeel Nieuw-West, Ingenieursbureau, Ruimte en Duurzaamheid en Economische Zaken. Op specifieke onderwerpen is ook de samenwerking gezocht met het Juridisch Bureau, de directies Stadswerken, Juridische Zaken, Toezicht Handhaving Openbare Ruimte en met de VRA.

De projectgroep heeft gebruik gemaakt van de informatie die is verzameld in het project "Groot Amsterdamse Bos", waarbij in 2018 en 2019 een flink aantal ontwerpateliers uitgebreide informatie en wensen heeft opgeleverd van belanghebbenden binnen en buiten het gebied. Daarnaast is er nieuwe informatie toegevoegd door gebruik te maken van actuele resultaten van het Groot Groenonderzoek en ook door in co-creatie samen te werken met stakeholders uit het gebied. Tenslotte is de projectgroep regelmatig op werkbezoek in het gebied geweest.

De ontwikkelstrategie is opgesteld in nauwe samenwerking met het kernteam Oeverlanden - Sloten. Vier grote gebruikers van De Oeverlanden hadden zich naar, aanleiding van het project Groot Amsterdamse Bos, verenigd en een kernteam samengesteld. De vier partijen die in het kernteam zijn vertegenwoordigd, zijn vereniging De Oeverlanden Blijven, tuinpark Ons Buiten, watersportvereniging Onklaar Anker (en daaraan verbonden de watersportbond en meerdere jachthavens) en kunstenaarscomplex de Nieuw en Meer. De samenwerking tussen het kernteam en de gemeente was in het afgelopen anderhalf jaar constructief met veel openheid en aandacht voor elkaars kennis en standpunten. De inhoud van de ontwikkelstrategie is dan ook grotendeels in lijn met de ideeën van het kernteam.

Dat de gemeente heeft samengewerkt met dit kernteam komt voort uit een raadsadres uit 2018/2019. Het kernteam had in dat raadsadres de zorg geuit over het ontbreken van gebied specifieke kennis in de gebiedsuitwerking Groot Amsterdamse Bos, met name ten aanzien van de geschiedenis van De Oeverlanden, de aanwezige natuurwaarden en biodiversiteit en de opgaven én kansen die breder in het gebied spelen. Om die inbreng beter te borgen is in de bestuursopdracht Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden aangegeven dat er met dit kernteam samengewerkt zou moeten worden.

Naast de samenwerking met het kernteam heeft de gemeentelijke projectgroep in 2020 en 2021 verschillende gesprekken en wandelingen georganiseerd met vertegenwoordigers van COC Amsterdam, Stichting Platform Keelbos en de vrijwilligers waarin is gesproken over de historie van het gedooggebied voor cruisen en de opgaven die er spelen ten aanzien van het cruisen, bezien vanuit de verschillende doelgroepen. Ook zijn er in de afgelopen anderhalf jaar gesprekken en ontmoetingen geweest met andere relevante organisaties waaronder Amsterdam Windsurfing, hotel Mercure, vertegenwoordigers van het Riekerbusinesspark, Aquarius, Nauta Plan Ontwikkeling B.V. (de ontwikkelaar van de voormalige commerciële jachthaven De Boekanier op de Landtong) en ook met verschillende individuele bewoners en gebruikers. Ook deze gesprekken waren open en over het algemeen constructief van aard en hebben een breed inzicht opgeleverd over de geschiedenis van De Oeverlanden, de opgaven die spelen en mogelijke oplossingsrichtingen. Deze kennis en informatie is, naast de input van het kernteam, van groot belang geweest voor de kwaliteit en inhoud van de ontwikkelstrategie.

De grote betrokkenheid van de huidige gebruikers van het gebied en de duidelijke invloed die ze hadden en hebben op de inrichting en het beheer van het gebied maken De Oeverlanden uniek op Amsterdamse schaal. Het is mede aan deze betrokkenheid te danken dat De Oeverlanden zo groen zijn, hoge natuurwaarden hebben en op veel plaatsen een ruig karakter.

De samenwerking met het kernteam en andere betrokkenen bij de totstandkoming van de ontwikkelstrategie maakt dat er van het begin af aan, vanuit de inbreng van gebied specifieke kennis, aandacht was voor de unieke kwaliteiten van het gebied en de specifieke opgaven die er spelen. Tegelijkertijd was er transparantie over de opdracht om De Oeverlanden in de toekomst ook aan andere, nieuwe gebruikers te presenteren. Ontwikkelingen in de nabije toekomst in de nabijheid van De Oeverlanden betekenen namelijk dat er een groeiend aantal bezoekers naar het gebied gaat komen om te wandelen, fietsen, zwemmen, zonnen, sporten, ontmoeten, lunchen of werken. De ontwikkelstrategie biedt enerzijds een afwegingskader voor toekomstige ruimtelijke claims en geeft daarnaast een wervend perspectief hoe De Oeverlanden er in de toekomst uit kunnen komen te zien zodat het toenemend aantal bezoekers ook kan genieten zonder dat het ten koste hoeft te gaan van de bijzondere natuur.

1.2 Inspraak

Op 18 mei 2021 is de concept Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden (hierna ontwikkelstrategie) vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. De periode waarin mensen konden reageren op de ontwikkelstrategie liep van 26 mei tot 6 juli. Tijdens deze periode was de ontwikkelstrategie door iedereen op te vragen via het e-mailadres van het project. Mensen die tijdens de totstandkoming van het project hebben aangegeven geïnteresseerd te zijn in de ontwikkelingen van het project zijn proactief benaderd. Verder is er via de webinar, website en andere media gecommuniceerd over het inspraak proces. Ook lagen er gedrukte exemplaren op het stadhuis en op de stadsdeelloketten van Nieuw-West en Zuid.

Deze Nota van Beantwoording Inspraakreacties biedt een overzicht van de 36 ingediende inspraakreacties en de vanuit de projectgroep geformuleerde antwoorden daarop. Per onderwerp is aangegeven wat er met de betreffende reacties in relatie tot de definitieve ontwikkelstrategie wordt gedaan. De Nota van Beantwoording is conform de inspraakverordening vastgesteld door het college. Apart is een Nota van Beantwoording Stadsdelen opgesteld, waarin de reacties en adviezen van stadsdeel Nieuw-West en stadsdeel Zuid zijn beantwoord.

De ontwikkelstrategie is een visiedocument dat dient als leidraad voor de invulling die aan het gebied wordt gegeven in de komende 20 jaar. Zodoende is de ontwikkelstrategie op een zeker abstractieniveau geschreven. In de beantwoording van de inspraakreacties is de relevantie voor de ontwikkelstrategie een belangrijk toetsingscriterium geweest. Gedetailleerde opmerkingen zijn daarom niet altijd meegenomen of beantwoord, wel is aangegeven op welke wijze deze opmerkingen een plek (in het vervolgproces) hebben gekregen en of ze zijn neergelegd bij degenen die er wel iets mee kunnen, zoals stadsdelen.

De beantwoording van de inspraakreacties is themagewijs in deze nota opgenomen. Reacties over hetzelfde thema worden vaak in één keer behandeld. Inspraakreacties die bestonden uit meer thema's, zijn op verschillende plekken van deze nota terug te vinden.

Elke inspraakreactie heeft een unieke code meegekregen, waardoor iedere indiener van een inspraakreactie kan zoeken op het eigen nummer en tegelijkertijd de anonimiteit van burgers is gewaarborgd. Organisaties die een inspraakreactie hebben ingediend zijn: *Kernteam Oeverlanden – Sloten, Waternet, waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Fietzersbond Amsterdam, Stichting Ambassade, Plankzeilvereniging Amsterdam Windsurfing, Politie Basiseenheid Nieuw-West, vereniging De Oeverlanden Blijven!, COC Amsterdam en Stichting Platform Keelbos.*

De inspraakreacties zijn op thema samengevat en cursief weergegeven. De antwoorden op samengevatte inspraakreacties worden afgesloten met één van de vijf mogelijke conclusies:

- Al opgenomen in de ontwikkelstrategie,
- Niet overnemen,
- Wijzigingsvoorstel (tekstueel of inhoudelijk),
- Ter kennisneming, of
- Meenemen in de uitvoering.

Wijzingen die (naar aanleiding van inspraakreacties) zijn aangebracht in de definitieve versie van de ontwikkelstrategie zijn weergegeven in deze Nota van Beantwoording.

De ordening en beantwoording van de inspraakreacties is met de grootst mogelijke zorg uitgevoerd. Mocht onverhoopt blijken dat hierin iets is misgelopen, neem dan contact op via Oeverlanden@amsterdam.nl.

2 Samenvatting

Algemene indruk

De grote waarde die De Oeverlanden heeft voor de hoofdgroenstructuur en de natuurwaarden in de regio en de stad wordt breed herkend. Ook het uitgangspunt dat die natuurwaarden en aanwezige biodiversiteit de belangrijkste onderleggers zijn voor de visie in de ontwikkelstrategie, wordt, zo blijkt uit de inspraakreacties, breed gesteund. Veel inspraakreacties waren positief en overwegend ondersteunend van toon. Ook de werkwijze waarbij in de totstandkoming van de concept ontwikkelstrategie nauw is samengewerkt met de vier grootste stakeholders uit De Oeverlanden is over het algemeen positief ontvangen. Door te kiezen voor co-creatie is er veel lokale en specifieke kennis vanuit het gebied ingebracht wat volgens de insprekers tot een meerwaarde in de ambities en strategie heeft geleid. Daarnaast is ook in het gebied begrip ontstaan voor de lastige meervoudige opgave en de keuzen die hierdoor moeten worden gemaakt.

Aantal inspraakreacties

Er zijn 36 reacties binnengekomen. Daarbij zijn zowel reacties van organisaties en stakeholders als inspraakreacties van privépersonen die interesse of een belang hebben bij De Oeverlanden. Soms was de inspraakreactie 1 of meerdere zinnen, soms waren het meer dan 4 of 5 pagina's. Gemiddeld waren de reacties 2 a 3 A4'tjes.

Dominerende onderwerpen

Onder de inspraakreacties, ideeën en kritieken springen er enkele uit, met name vanwege de kracht van de argumenten of de felheid van toon. Dat zijn:

- De aanwezigheid en de omvang van het gedooggebied voor cruisen;
- Het behoud van de natuurwaarden van De Oeverlanden mede in relatie tot de mogelijke entree vanaf de Johan Huizingalaan;
- De vraag waarom er überhaupt iets moet veranderen in De Oeverlanden, het is er al mooi en bovendien heel groen.

Wat betreft de mogelijkheid om te cruisen in De Oeverlanden maken mensen zich enerzijds zorgen over het 'wegpesten' van de cruisegemeenschap door de voorstellen het gebied aan te passen in ligging en omvang en de mogelijke realisatie van nieuwe toegangsroutes, anderzijds zijn er zorgen van mensen over de overlast die cruisen met zich meebrengt binnen (de gehele) Oeverlanden. Ook het voorstel een formele plek aan te wijzen voor naaktrecreatie en de risico's op spanningen tussen verschillende doelgroepen heeft emotie opgeroepen. Ten slotte zijn er in de inspraak zorgen geuit over de consequenties van de voorstellen uit de ontwikkelstrategie en het veranderen van de sfeer en het karakter van De Oeverlanden en het (mogelijk) verdwijnen van natuur en biodiversiteit. De komst van meer bezoekers en het faciliteren van deze (nieuwe) bezoekers met extra (recreatieve) voorzieningen baart veel mensen zorgen. Het voorstel van een nieuwe entree in het verlengde van de Johan Huizingalaan, de voorstellen van nieuwe stranden en andere recreatieve voorzieningen brengen bij een aantal insprekers het beeld met zich mee dat die voorstellen ten koste gaan van de nu aanwezige bomen en ander groen en dat er een risico is dat De Oeverlanden een aangeharkt park gaan worden.

Naar aanleiding van sommige reacties zijn er wijzigingsvoorstellen gedaan ten behoeve van de definitieve ontwikkelstrategie. Zie hiervoor de paragraaf hieronder. Veelal hebben de reacties geleid tot een betere uitleg in de tekst van de ontwikkelstrategie of in aanpassing en met name verduidelijking van de kaartbeelden zodat duidelijker is hoe de visie is opgebouwd en op welke wijze bijvoorbeeld de natuurwaarden en de biodiversiteit ten grondslag hebben gelegen aan de voorstellen in de ontwikkelstrategie.

Breed draagvlak

Uit de inspraakreacties komt een breed draagvlak naar voren voor de doelstelling van het college van burgemeester en wethouders, het groen houden van De Oeverlanden, de nadruk op het behouden van de natuurwaarden, biodiversiteit en authenticiteit van het gebied en het in ieder geval niet toestaan van woningbouw en kantoorontwikkeling. De meeste inspraakreacties benoemen de bijzondere waarde van De Oeverlanden voor de natuur maar ook voor de bezoekers en de stad. Uit de inspraakreacties blijkt dat de waarde van De Oeverlanden uniek en bijzonder is, een rafelrand die voor de stad moet worden behouden, inclusief de bijzondere delen zoals de Stelling van Amsterdam, de Rijkshemelvaart, de volkstuinen en de (historische waarde van) het cruisen. De ontwikkelstrategie heeft om deze reden zeven belangrijke uitgangspunten die de basis vormden voor de keuzes die zijn voorgesteld.

Belangrijkste wijzigingen naar aanleiding van inspraakreacties

In het volgende hoofdstuk is per thema aangegeven of een reactie tot wijziging van de definitieve ontwikkelstrategie heeft geleid of niet. In deze samenvatting worden kort de belangrijkste punten genoemd die tot een aanpassing hebben geleid:

- Cruisen. Het gebied waar cruisen mogelijk is, is in de definitieve ontwikkelstrategie als een aparte ontwerpogave opgenomen. In de uitwerking is de belangrijkste vraag wat de afbakening is van de zone waar de mogelijkheid is om te cruisen en hoe die afbakening er het beste uit kan zien zodat voor iedereen duidelijk is waar de zone begint en waar het eindigt. Het streven daarbij is de functionele gebruiksomvang van de zone waarin cruisen mogelijk is in de toekomst ongeveer gelijk te houden aan de functionele gebruiksomvang op dit moment, dat wil zeggen de omvang zoals aangegeven op de huidige borden. Bij de uitwerking van deze ontwerpogave wordt tevens rekening gehouden met het ruimteverdelingsvraagstuk binnen De Oeverlanden en de overige ambities van de ontwikkelstrategie waaronder het beschermen van de kwetsbare natuur en het vergroten van de toegankelijkheid van het Riekerbos. In hoofdstuk 4.3 wordt nader op dit vraagstuk ingegaan.
- Nieuwe entree ter hoogte van de Johan Huizingalaan. De voorgestelde nieuwe entree ter hoogte van de Johan Huizingalaan wordt als ontwerpogave gekoppeld aan de voorgestelde verlenging van het Christoffel Plantijnpad. Het koppelen van beide verbindingen tot één entree heeft als voordeel dat het ruimtebeslag kleiner is dan in het oorspronkelijke voorstel en er daardoor meer ruimte beschikbaar blijft voor de natuur en de aanwezige doelgroepen en dat er minder risico is op versnippering van de natuur in het Riekerbos. Het voorstel van de gekoppelde entree is zowel in kaart als in de tekst aangepast zodat duidelijker is dat de opgave beter aansluit bij de gestelde ambities van De Oeverlanden en de aanwezige natuurwaarden in die zone, waaronder het moerasbos.
- Naaktrecreatie. De zone voor naaktrecreatie die in de concept ontwikkelstrategie bij de Geniebaai was aangeduid is niet opgenomen in de definitieve ontwikkelstrategie. Wel wordt nader onderzocht of en op welke wijze de naaktrecreatie alsnog een plek kan krijgen in De Oeverlanden zonder dat er risico is op toenemende spanningen tussen de verschillende doelgroepen.

Recht doen aan iedereen

In totaal zijn er 36 inspraakreacties binnengekomen. Uit de reacties blijkt veel betrokkenheid van de inzenders bij De Oeverlanden. De projectgroep waardeert de betrokkenheid en het effect daarvan op de doorwerking van de uiteindelijke visie in de praktijk. Er zijn ook mensen en organisaties die zich wel bij het gebied betrokken voelen, maar niet hebben ingesproken. In het vervolgtraject (de ontwerp- en uitvoeringsfasen) – wordt daarom niet alleen recht gedaan aan de mensen die een inspraakreactie hebben ingediend, maar ook andere mensen en organisaties die in de komende fase een rol willen en kunnen spelen.

3 Inspraakreacties van algemene aard

3.1 De aanleiding om te veranderen

Waarom is het natuurgebied De Oeverlanden in zijn huidige vorm niet voldoende als groen in een verdicht stedelijk gebied? Minder of niets doen is beter.

Inspraak reacties: 1004, 1013, 1016, 1019, 1020, 1024, 1033.

De Oeverlanden vormen een gewaardeerd natuurgebied. Het huidige college heeft groen en natuur als een belangrijke ambitie omarmd en in het coalitieakkoord verankerd. In de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 is rigoureuus vergroenen één van de vijf strategische keuzes. Waarom dan toch ingrijpen in de Oeverlanden? Juist óm de natuurlijke kwaliteiten te waarborgen, en de kwetsbare natuur en de hoge biodiversiteit te beschermen is het noodzakelijk wel maatregelen te nemen.

Wat is er namelijk aan de hand?

1. In Amsterdam is de laatste decennia sprake van een toenemend gebruik van het groen, met name parken en het groen in de (directe) woonomgeving. Uit het laatste Grote Groenonderzoek (2018) blijkt dat vooral groene plekken aan het water in trek zijn. Mensen zoeken deze plekken op, ook als ze niet zijn ingericht voor andere vrijetijdsactiviteiten dan natuurgerichte recreatie. Dat is ook waarneembaar in De Oeverlanden; het aantal bezoekers is de laatste jaren al flink toegenomen, met name in de zomerperiode maar ook gedurende het jaar is duidelijk zichtbaar dat er meer bezoekers zijn dan een aantal jaar geleden.
2. Bovendien zullen aan de randen van De Oeverlanden nieuwe stadswijken ontstaan. Verdi op de Zuidas, Schinkelkwartier en het Innovatiedistrict Nieuwe Meer. Er worden circa 13.000 woningen (= ruim 20.000 bewoners), ruim 1 miljoen m² werkruimte en 35.000 m² voorzieningen toegevoegd. Bewoners, werkers en bezoekers in deze nieuwe gebieden zullen gebruik gaan maken van De Oeverlanden, of het voor dat nieuwe gebruik is ingericht of niet.
3. Daarnaast blijkt ook dat het recreatiegedrag van stedelingen de afgelopen jaren is veranderd. Nog steeds zijn genieten van de natuur (flora en fauna), wandelen en fietsen veel uitgeoefende activiteiten. Maar vandaag de dag maken stedelingen ook steeds vaker gebruik van recreatiegelegenheden om te zwemmen, chillen, werken, studeren, picknicken en dergelijke. De corona-pandemie heeft duidelijk gemaakt dat het gebruik van groen in de nabijheid van de eigen woning nog meer gestegen is en belangrijker gevonden wordt: om er een veelheid aan activiteiten te ontplooien, met de nadruk op ontmoeten en het lopen van een 'dagelijks rondje'. Het belang van toegankelijke openbare ruimte 'om de hoek' neemt dus flink toe en dat gaat ook niet meer weg. Het belang van De Oeverlanden voor Nieuw Sloten en in de toekomst het Schinkelkwartier is dan ook groot.

Het college heeft naar aanleiding van bovenstaande ontwikkelingen besloten na te gaan hoe je die sterk toenemende recreatieve druk op het gebied kunt opvangen en tegelijkertijd de belangrijke natuurwaarden die De Oeverlanden kenmerkt kan beschermen. Daarbij worden de meest natuurlijke gebieden ontzien, beschermd en verder ontwikkeld, en worden specifieke zones ingericht voor recreatief medegebruik. Die inrichting moet zo zijn dat dit zoveel als mogelijk tegemoetkomt aan de wensen van alle gebruikers van het gebied.

Niets doen is geen optie omdat er sprake is van een (autonoom) toenemende stroom bezoekers die De Oeverlanden sowieso gaan gebruiken voor uiteenlopende doelen.

Als er geen investeringen worden gedaan in natuurbehoud én –ontwikkeling, in (recreatieve) voorzieningen en of in het verbeteren van de bereikbaarheid is er een risico op verwaarlozing van de natuur en het overlopen van die kwetsbare natuur en de nu beperkt aanwezige (recreatieve) voorzieningen door de groeiende groep bezoekers. Met de vaststelling van de ontwikkelstrategie geeft het college duidelijk aan dat De Oeverlanden, ondanks de toenemende stroom bezoekers, een blijvende groenbestemming hebben, daar waar het gebied in het verleden ook vaak is gezien als gebied waar stedelijke ontwikkeling plaats kan vinden.

Niet overnemen

3.2 Behouden authenticiteit Oeverlanden

De Oeverlanden hebben een bijzonder karakter. Dat authentieke karakter moet ook in de toekomst behouden worden zodat De Oeverlanden geen aangeharkt landschapspark wordt.

Inspraakreacties: 1000, 1003, 1004, 1006, 1007, 1008, 1010, 1013, 1019, 1020, 1023, 1024, 1025, 1028, 1033.

Zoals in vorige alinea aangegeven is nietsdoen in De Oeverlanden geen optie. Dat betekent echter niet dat het karakter van De Oeverlanden wijzigt in een aangeharkt recreatief park of dat er ruimte komt voor stedelijke ontwikkeling. De ontwikkelstrategie gaat in haar voorstellen namelijk uit van een blijvende groenbestemming, het behouden en verder ontwikkelen van het bijzondere en unieke karakter van het gebied. Het college heeft, bij het vrijgeven van de ontwikkelstrategie ook het uitgangspunt gesteld dat het authentieke groene karakter van De Oeverlanden behouden moet blijven, waarbij met authentiek wordt bedoeld het bijzondere, gevarieerde, en soms ruige karakter van dit gebied in de brede groene rafelrand tussen de dichte stad en het open water.

Door de jaren heen is vaak naar De Oeverlanden gekeken als mogelijke locatie voor stedelijke ontwikkeling. In deze ontwikkelstrategie kiest het college heel duidelijk voor het groen houden van De Oeverlanden, het versterken van de natuur te versterken, het mogelijk maken van recreatie maar in ieder geval geen woningbouw en kantoorontwikkeling toe te staan. Om de natuurwaarden te beschermen maar tegelijkertijd ook het (autonoom) groeiende aantal bezoekers te faciliteren is in de ontwikkelstrategie een zonering voorgesteld waarbij de meest kwetsbare zones in De Oeverlanden gevrijwaard blijven van (grote stromen) bezoekers en die zones op een aantal punten verder ontwikkeld. De toenemende drukte wordt gefaciliteerd in de zones die dat het beste kunnen dragen.

Tenslotte blijft de authenticiteit van De Oeverlanden ook behouden door in de visie aandacht te hebben voor de bijzondere elementen die het gebied in zich heeft (zoals het moerasbos, het Jaagpadbos, de Stelling van Amsterdam, de volkstuinten en de zone waar cruisen wordt gedoopt) en voorstellen te doen waardoor het karakter van die elementen behouden kan blijven en waar mogelijk ook wordt versterkt.

Al opgenomen in de ontwikkelstrategie

4 Inspraakreacties op specifieke thema's

4.1 Natuur en recreatie

4.1.1 Vergroten natuur- én recreatiewaarden

De Oeverlanden kenmerken zich als gebied met een hoge en bijzondere natuurwaarden. Hoe is de dubbeldoelstelling van het vergroten van de natuur- én recreatiewaarden mogelijk?

Inspraakreacties: 1001, 1002, 1003, 1012, 1018, 1019, 1020, 1023, 1024, 1025, 1030, 1031

De bestuursopdracht die ten grondslag ligt aan de ontwikkelstrategie kent inderdaad een complexe dubbeldoelstelling vanwege de spanning tussen natuur, de hoge natuurwaarden en de belangrijke ecologische functie van De Oeverlanden enerzijds en de (toenemende) recreatieve druk anderzijds. Het uitgangspunt binnen de ontwikkelstrategie is zoals gezegd het behouden van de authenticiteit van De Oeverlanden, het beschermen en tevens uitbreiden of kwalitatief verbeteren van het huidige groen en de aanwezige natuurwaarden. Daarnaast is het ook de opdracht om de gebruikswaarde voor recreanten kwalitatief te verbeteren zodat De Oeverlanden de toenemende stroom bezoekers in de (nabije) toekomst goed aan kan.

Ook al is de opgave complex, het is niet onmogelijk de natuurwaarden en tegelijkertijd de recreatiewaarden te versterken. Daarnaast is het gewoon noodzakelijk omdat verstedelijking niet zonder vergroening kan. Er zijn echter wel duidelijke keuzes noodzakelijk met bijbehorende investeringen of afspraken over een lange termijn investeringsstrategie.

De meest in het oog springende suggesties uit de ontwikkelstrategie die tegemoetkomen aan het realiseren van de dubbeldoelstelling zijn als volgt:

Versterken van de natuurwaarden:

- Ter hoogte van het Riekerbos wordt voorgesteld in het relatief ondiepe natuureilanden toe te voegen aan de oever om daarmee een luwe oeverzone met riet en waterplanten te kunnen realiseren. De zone van oevernatuur is op dit moment gefragmenteerd en kwetsbaar en wordt door middel van natuureilanden op een robuuste manier versterkt door in het ecosysteem een nu nog ontbrekende schakel te vormen tussen bos en water;
- In de diepere Geniebaai is het voorstel om drijvende rieteilanden te realiseren, om ook daarmee het lokale ecosysteem tussen bos en water te versterken en specifiek een gunstig habitat te realiseren voor de zeldzame Europese meerval;
- Mogelijk wordt er in de rieteilanden een visdief-eiland opgenomen om de habitat van die vogelsoort te versterken binnen De Oeverlanden;
- Langs de overige oevers worden voor vissen en driehoeksmosselen rifballen en mosselstructuren voorgesteld, zo mogelijk in combinatie met extra drijvende rietoevers;
- In bestaande gebieden zoals het Jaagpadbos is het voorstel enkele nieuwe open plekken met ruigtes en bosrandstruwelen te realiseren en beheren;
- In het centrale moerasbos wordt het watersysteem en de ruimte voor moerasvegetatie geoptimaliseerd;
- Door het hele gebied worden nieuwe vleermuiskasten, ringslang-broeihopen en insectenvoorzieningen aangebracht;
- Entrees en paden worden zo ingericht dat ze de natuur goed beleefbaar maken, maar de grootste hoeveelheid recreanten weghouden van de kwetsbare natuur.

Voorstellen ter vergroting van de recreatiewaarden:

- Het verbeteren van entrees en de interne routestructuur zodat deze duidelijker, aantrekkelijker, veiliger en toegankelijker is, inclusief de realisatie van een snelfietspad tussen de Zuidas en Schiphol waardoor er een duidelijke hiërarchie in het netwerk ontstaat voor doorgaand fietsverkeer en bestemmingsverkeer;
- Het aanleggen van nieuwe bij de oeverzone passende stranden aan het Nieuwe Meer en het verbeteren van de (omgeving) van de huidige strandjes;
- Nieuwe kleinschalige sport- en speel/klimvoorzieningen en bestaande voorzieningen waar nodig verbeteren;
- Stimulatie van kunstprogrammering in De Oeverlanden;
- Het aanleggen van een vlonder langs de Riekerkaap;
- Het (op termijn) verkennen van mogelijkheden voor passende horeca binnen De Oeverlanden die het huidige aanbod versterken.

Bovengenoemde voorstellen zijn niet allemaal op korte termijn te realiseren. Sterker nog, er is voor het kunnen realiseren van de meest complexe voorstellen, eerst een investeringsstrategie nodig. Daarbij is het ook van belang tijdig samenwerkingspartners te zoeken die willen mee investeren. Tevens is het belangrijk goed te faseren omdat niet alle voorstellen tegelijkertijd kunnen maar ook niet tegelijkertijd hóeven te worden gerealiseerd. De ontwikkelstrategie schetst echter wel de kaders en biedt een afwegingskader voor de toekomst. Dit is van belang om toekomstige ontwikkelingen te begeleiden en af te weren wat onwenselijk is. Het actieplan korte termijn geeft aan waar het beste mee gestart kan worden, op basis van de beschikbare middelen en kennis over mogelijke samenwerkingspartners en subsidiemogelijkheden. Tevens schets de ontwikkelstrategie de manier waarop de lange termijnmaatregelen verder geconcretiseerd kunnen worden.

Eén van de samenwerkingen die op korte termijn verder vorm krijgt is met het project Westeinderscheg (in opdracht van de provincie Noord-Holland). Vanuit dat project wordt ook de mogelijkheid geboden om subsidie aan te vragen voor projecten die onder meer de landschapontwikkeling ondersteunen en of een verbetering betekenen van de recreatieve mogelijkheden (over water). De Oeverlanden is de noordelijke kop van de Westeinderscheg. Daarnaast wordt op korte termijn de samenwerking gezocht met het Amsterdamse Bos om de vraag over een toekomstige beheerorganisatie verder te onderzoeken en is een samenwerking besproken in relatie tot de realisatie van een snelfietspad tussen Schiphol en de Zuidas.

Wijzigingsvoorstel

Het onderscheid tussen realisatie van voorstellen op de korte en de lange termijn beter duiden en uitleggen en daarbij nadrukkelijker ingaan op de bijbehorende stappen en randvoorwaarden. Actuele kansen en ontwikkelingen benoemen die in dit kader relevant zijn zoals de aansluiting bij het project Westeinderscheg.

4.1.2 Zonering: rust en reuring

Hoe kunnen alle voorstellen die de natuur- en recreatiewaarden moeten verhogen een plek krijgen binnen De Oeverlanden zonder het authentieke karakter aan te tasten?

Inspraakreacties: 1000, 1001, 1008, 1012, 1019, 1020, 1023, 1025, 1030, 1031

Met het in april 2020 vaststellen van de Uitgangspuntennotitie Oeverlanden – Sloten is onder meer bepaald dat de ligging aan het water de identiteit van het gebied bepaald én dat de kwetsbare, waardevolle natuur en hoge biodiversiteit een belangrijke onderlegger voor het uiteindelijke ontwerp van het gebied is.

Echter, door de forse stedelijke ontwikkeling nabij de Oeverlanden, zoals het Schinkelkwartier en de Zuidas, neemt de recreatieve druk op de Oeverlanden toe. De ontwikkelstrategie schetst dat die recreatie in goede banen kan worden geleid door middel van passende zonering. De Oeverlanden blijven op die manier, ook in de toekomst, een ruig en authentiek natuurgebied met bijzondere flora en fauna met een belangrijke rol in het gehele ecologische netwerk van Amsterdam en de regio. Tegelijkertijd kan het gebied zo een belangrijke functie vervullen voor de toenemende behoefte aan recreatiemogelijkheden aan het water. Het gezoneerde ontwerp van De Oeverlanden laat bijvoorbeeld het ruige en authentieke centrale moerasbos, Jaagpadbos en Geniebos nagenoeg ongemoeid, terwijl er daarnaast, in andere, minder kwetsbare delen juist (meer) voorzieningen komen om te recreëren en te sporten. Ook wordt er geïnvesteerd in (nieuwe) natuur(versterking) en in specifieke recreatieve voorzieningen om de bezoekers te faciliteren op plekken die dat kunnen dragen, waarbij de interne routestructuur zo wordt vormgegeven dat in invloed van de bezoekersstromen zo min mogelijk effect heeft op de natuur. Zie ook de voorstellen uit de vorige paragraaf.

De voorstellen in de ontwikkelstrategie zijn niet kwantitatief onderbouwd ten aanzien van verstoringsafstanden - de afstand waarop dieren verstoord worden. Gezien de gebiedsontwikkeling van het nabijgelegen Schinkelkwartier, de mogelijke komst van een nieuwe metrohalte ter hoogte van de Johan Huizingalaan en de (uit onderzoek gebleken) toename van het gebruik van groengebieden in de nabijheid van de woonomgeving is die luxe er ook niet. Met de keuzes in de ontwikkelstrategie wordt vooral een zo evenwichtig en realistische mogelijke verdeling voorgesteld die recht doet aan beide opgaven en daarnaast recreatieve concentraties voorstelt zodat er ook relatief rustige natuurzones kunnen (blijven) bestaan.

In de 'rust en reuring'-kaart is conceptueel weergegeven hoe de balans tussen rust (natuur) en reuring (recreatie) eruit kan komen te zien. De grootte van de bol op de kaart geeft de intensiteit weer van de rust of reuring: hoe groter de bol op de kaart hoe belangrijker die locatie is voor het gebied. Zo is te zien dat rustige plekken een belangrijke rol spelen in De Oeverlanden. Daarnaast zijn de twee grootste reuring locaties vooral plekken waar gebruikers het gebied binnenkomen en zones waar nu al wordt gerecreëerd. De balans tussen beide en de ruimtelijke verdeling is feitelijk de kern van de ontwikkelstrategie. In de volgende fase en de uitwerking van de verschillende ontwerpogaven moet blijken of de duiding op de zoneringkaart de juiste is of dat de zones wellicht iets moeten schuiven of kleiner c.q. groter moeten zijn. Het gaat dan zowel om de vraag hoe de natuur een impuls kan krijgen en een oase van rust voor flora en fauna kan blijven als om de vraag waar bezoekers dit kunnen ervaren en waar ze optimaal kunnen recreëren.

Al opgenomen in de ontwikkelstrategie

4.1.3 Versnippering en de natuurkwaliteit

Zonering en doorkruisingen van het gebied met nieuwe paden zorgen voor versnippering van de natuur in De Oeverlanden. Daarnaast heeft het gebied onvoldoende draagkracht voor de toenemende recreatieve druk.

Inspraakreacties: 1000, 1001, 1002, 1003, 1006, 1012, 1013, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1023, 1024, 1025, 1030, 1031, 1033

Geen investeringen doen in extra (recreatieve) voorzieningen of in het verbeteren van de bereikbaarheid en de routestructuur is gezien de groeiende stad en daarmee het toenemend aantal bezoekers geen optie. Niets doen betekent namelijk niet dat het aantal bezoekers naar De Oeverlanden niet groeit, de recreatieve druk neemt hoe dan ook toe. De toenemende stroom bezoekers zal, als er bijvoorbeeld niet wordt geïnvesteerd in nieuwe toegangswegen, via de huidige routes het gebied inkomen en gebruik moeten maken van de huidige aanwezige recreatieve voorzieningen.

Beide schieten tekort, in omvang en kwaliteit, zeker gezien het aantal bezoekers dat in de (nabije) toekomst minimaal zal verviervoudigen. Niet investeren brengt dan ook een zeer aannemelijk risico met zich mee, namelijk dat de kwetsbare natuur wordt 'overlopen' en inboet aan kwaliteit. De in de ontwikkelstrategie voorgestelde zonering is bedoeld om de kwaliteiten van de natuur te behouden én tegelijkertijd ruimte te bieden aan meer bezoekers. Dat de natuur in De Oeverlanden daardoor (enigszins) versnipperd wordt onderkend, maar dat betekent niet dat de natuurkwaliteit af hoeft te nemen. De ontwikkelstrategie zet namelijk in op het ontwikkelen van robuustere natuurzones, door naast een goede zonering ook te investeren in uitbreiding van de natuurkernen, zo mogelijk door ontbrekende elementen toe te voegen. Dus, door naast investeringen te doen in bereikbaarheid en (nieuwe) recreatieve voorzieningen óók te investeren in natuurbehoud, –versterking én -ontwikkeling.

De zorg over versnippering speelt in de inspraakreacties vooral rond de mogelijk nieuwe entree bij de Johan Huizingalaan en het moerasbos. Zodra het Schinkelkwartier is gerealiseerd en er mogelijk ook een nieuwe metrohalte komt, is een afgesloten groene wand langs de Oude Haagseweg, zoals in de huidige situatie, geen optie meer. Een nieuwe entree vanaf de Johan Huizingalaan is in die nieuwe situatie logisch en wenselijk. Ook al is deze nieuwe entree een nog uit te werken ontwerp-opgave, in de ontwikkelstrategie is er naar aanleiding van de inspraakreacties, voor gekozen een koppeling te leggen tussen deze mogelijk nieuwe entree vanaf de Johan Huizingalaan en de gewenste verlenging van het Christoffel Plantijnpad naar De Oeverlanden. Door beide verbindingen te koppelen is het ruimtebeslag in het Riekerbos kleiner en is er daardoor meer ruimte voor de natuur. De aanwezige natuurwaarden, zoals ook het moerasbos zijn uiteindelijk medebepalend voor de ligging en maatvoering van deze nieuwe entree die beide verbindingen koppelt.

Een nieuwe metrohalte bij De Oeverlanden biedt overigens ook kansen om nieuwe bezoekers kennis te laten maken met de (bijzondere) natuur van De Oeverlanden zoals het moerasbos, het Jaagpadbos en de oevers van het Nieuwe Meer. Er bestaan goede voorbeelden van goed ingepaste voorzieningen, bijvoorbeeld met in het bos geïntegreerde vlonderpaadjes of het voorstel van een onderwaterobservatorium. De uitwerking van deze ideeën (in maat en materiaal) is essentieel. Deze zullen nog nader onderzocht moeten worden en toegepast op basis van de in de ontwikkelstrategie genoemde uitgangspunten.

Tekstueel wijzigingsvoorstel.

In de tekst van de ontwikkelstrategie wordt duidelijker aangegeven:

- Dat de ontwerp-opgave rondom de entree van de Johan Huizingalaan is aangepast door deze te koppelen aan de verlenging van het Christoffel Plantijnpad;
- Dat de inpassing van deze voorgestelde entree een belangrijke ontwerp-opgave voor de toekomst is waarbij rekening wordt gehouden met de aanwezige natuurwaarden van het moerasbos en versnippering zoveel mogelijk wordt geminimaliseerd;
- Dat er een belangrijke afhankelijkheid is tussen een mogelijke nieuwe entree, de realisatie van het Schinkelkwartier en een nieuwe metrohalte.

4.1.4 Waterbeheer

Hoe wordt het waterbeheer in De Oeverlanden gewaarborgd en verbeterd?

Inspraakreacties: 1000, 1004, 1005, 1014, 1021, 1024

Een aantal inspraakreacties gaat in op de waterkwaliteit, het polderwater, het water van het Nieuwe Meer en de recreatie op en in het water. Daarvoor zijn in de ontwikkelstrategie een aantal maatregelen en verbeteringen benoemd, die in de definitieve visie worden verduidelijkt en/of aangevuld conform onderstaande teksten.

Polderwatersysteem

Bij het benoemen van de verbeteringen aan het watersysteem van de volkstuintuinen is zowel het functioneren van het poldersysteem van de Riekerpolder zelf als het beperken van lozingen en afspoeling in deze gebieden, die feitelijk aan de basis van de slechte waterkwaliteit ligt, onderbelicht gebleven. Het functioneren van de polder als geheel, met waterkeringen en kunstwerken als het gemaal, is impliciet wel steeds het uitgangspunt geweest. De uitwerking van beter beleid en de voorzieningen ten aanzien van lozingen en afspoeling zal in het Omgevingsprogramma Riolerings van de gemeente Amsterdam worden opgenomen. In de ontwikkelstrategie wordt de koppeling aan dit beleid opgenomen als onderdeel van de volgende fase en de verschillende ontwerpvoorstellen voor De Oeverlanden. Hierbij worden de waterbeheerders van dit gebied, Waternet, waterschap Amstel, Gooi en Vecht en hoogheemraadschap Rijnland, nadrukkelijk worden betrokken.

Tekstueel wijzigingsvoorstel

In de tekst van de ontwikkelstrategie wordt duidelijker aangegeven:

- Dat het uitgangspunt is dat het basis functioneren van het poldersysteem wordt behouden en welke stakeholders daarin een rol spelen;
- Dat de inzet is het beperken van lozingen in het gebied, met name in de volkstuintuinen, zoals in gemeentelijk rioleringsbeleid wordt beschreven;
- Dat de waterbeheerders partners zijn in de uitwerking van voorstellen rondom waterkwaliteit en waterbeheer.

Waterkwaliteit

De verbetering van de kwaliteit van het water van het Nieuwe Meer wordt gestimuleerd door de voorstellen voor oeverontwikkeling, drijvende rietlanden en onderwaterstructuren. Dit levert verbetering van het waterecosysteem, maar tevens verbetering van de waterkwaliteit voor zwemmers en andere waterrecreatie.

De maatregelen die voorgesteld worden om meer oevermilieus te realiseren (met luwte-eilanden, drijvende rietlanden, onderwater-mosselstructuren en rifballen) zullen allen bijdragen aan een betere waterkwaliteit, dus ook voor de zwemmers. Naast zachte elementen als waterriet en boomwortels hebben ook toegevoegde harde elementen als de rifballen en mosselstructuren een bewezen zuiverende functie in het watersysteem. Deze elementen worden, daar waar mogelijk, ook in de ontwikkelstrategie ingezet voor verbetering van het watersysteem. De wijze waarop de drijvende rietlanden en ecologische oeverontwikkeling worden gerealiseerd wordt nader onderzocht, onder andere in het project 'gevouwen oevers' van Erik Hobijn en Stichting Ambassade. Het idee is om een concrete pilot met verschillende opties te realiseren nabij de Schinkelhoek, tevens gekoppeld aan aantrekkelijke publieksinformatie over het watersysteem en de invloed van ecologische onderwater- en drijvende structuren daarop.

Het toevoegen van extra zwemvoorzieningen kan de huidige waterkwaliteit van het Nieuwe Meer (mogelijk) beïnvloeden: het gebruik van zonnebrand en de afwezigheid van sanitaire voorzieningen kunnen de hoeveelheid toxines verhogen in het water. De afgelopen jaren zijn op twee punten het water van de Nieuwe Meer gemonitord. Van 2001 tot 2020 is het zwemwater altijd als uitstekend gecategoriseerd, ondanks de toenemende drukte in deze periode.

Door de nieuwe en huidige locaties te voorzien van afvalbakken en sanitaire voorzieningen in combinatie met het beter informeren van bezoekers over de schadelijke effecten van onder meer zonnebrand op waterkwaliteit en het structureel monitoren van de situatie kunnen de negatieve gevolgen voor de waterkwaliteit mogelijk worden beperkt. Aanvullend is het verplicht vanuit de kaderrichtlijn water om een zorgvuldige beoordeling te maken bij het aanwijzen van nieuwe zwemwaterlocaties.

Meenemen in de uitvoering

Recreatie

In de ontwikkelstrategie is een aantal specifieke locaties aangewezen waar recreatie kan plaatsvinden en/of kan worden geïntensiveerd. In de 'rust en reuring'-kaart zijn de zones visueel geduid. De ambitiekaart op pagina 43 schetst een beeld van hoe het gebied zich tot 2040 zou kunnen ontwikkelen. Daarbij is ook ruimte om te zwemmen ingetekend, bij de Geniebaai, het Anderlechtstrand, het Huizingastrand en het Riekerstrand.

De Schinkelhoek is op de 'rust en reuring'-kaart aangeduid met een blauwe bol. Dat wil zeggen dat hier ruimte is voor meer recreatie zoals voor watergebonden activiteiten en bijvoorbeeld een nieuwe botenhelling. Voor alle aangegeven recreatieconcentraties moet nog verder uitgezocht worden hoe de voorstellen uit de ontwikkelstrategie zich naar de toekomst vertalen. In dat verdere onderzoek zal ook rekening worden gehouden met de veiligheid van de gebruikers van de eventueel nieuw te faciliteren recreatiefuncties.

Tekstueel wijzigingsvoorstel

In de tekst van de ontwikkelstrategie wordt duidelijker aangegeven:

- Waar in De Oeverlanden (officiële) zwemlocaties zijn.

Verder meenemen in de uitvoering.

4.1.5 Sport en spel

Hoe wordt er met de indeling van het gebied met betrekking tot recreatie rekening gehouden met de veiligheid op het water?

Inspraakreacties: 1034

In de inspraak zijn er zorgen geuit over het toevoegen van extra recreatieve voorzieningen en specifieke sportvoorzieningen en de locatie waar deze mogelijk geplaatst worden. Ook worden erop gewezen dat er door het toevoegen van extra faciliteiten en natuurfuncties op en rond het water complicaties kunnen ontstaan.

Dat het drukker wordt in De Oeverlanden en op het Nieuwe Meer klopt. Die ontwikkeling is al enige jaren gaande en het bezoekersaantal zal ook zonder de voorstellen uit de ontwikkelstrategie de komende jaren toenemen. De ontwikkelstrategie beoogt die autonoom in gang gezette ontwikkeling in goede banen te leiden door gerichte maatregelen voor te stellen en door de toenemende bezoekersstroom vanuit onder meer het Schinkelkwartier een (bij De Oeverlanden en de bezoeker) passend aanbod te doen. De ontwikkelstrategie geeft op die manier ruimtelijk sturing aan dit vraagstuk.

Bij de voorstellen wordt rekening gehouden met de huidige natuurwaarden, plekken waar de natuurwaarde hoog is zullen vermeden worden als (intensieve) sport/recreatieplekken. Aanvullend worden de natuurwaarden versterkt waar het kan. Zo ontstaat er een robuust natuurnetwerk waar sport en spel op gepaste wijze worden toegevoegd.

Daarnaast wordt het type sport en spel afgewogen ten opzichte van het karakter van De Oeverlanden. Grote ruimtevragers als voetbal en hockey passen bijvoorbeeld niet in het relatief kleinschalige Oeverlanden. Sporten zoals basketbal en (beach-)volleybal passen mogelijk wel, bijvoorbeeld op de Riekerkaap. De voorstellen in de ontwikkelstrategie gaan over veldjes en voorzieningen die goed ingepast kunnen worden in de omgeving, die openbaar toegankelijk zijn en waar geen (grootschalige) aanvullende voorzieningen nodig zijn zoals kleedruimtes.

In combinatie met het verplaatsen van de botenhelling zal de algehele verharding in en rondom de Riekerkaap minder worden waardoor het verblijfsklimaat voor de gebruikers tijdens warme dagen aangenamer zal worden en er een bijdrage kan worden geleverd aan de toenemende hittestress. Door het voorstel voor de realisatie van de natuureilanden verbetert de waterkwaliteit en wordt de biodiversiteit in de Oeverlanden versterkt. Wel neemt de functionele omvang van het Nieuwe Meer voor watersport mogelijk iets af. Voor realisatie van de eilanden geldt dat het relatief ondiepe onderwaterreliëf en versterking van het naastgelegen Riekerbos in grote mate sturend zijn. Voor de natuureilanden moet echter nog nader worden uitgezocht hoe de realisatie eruit kan zien, maatvoering en ligging worden daarbij meegenomen en daarmee ook de in de inspraak gestelde vraag. Tenslotte geldt natuurlijk dat als er in de toekomst gevaarlijke situaties ontstaan op het water door de toegenomen drukte daar middels de APV op kan worden ingespeeld.

In De Oeverlanden zijn er twee mogelijke zoekgebieden aangewezen voor kleinschalige sportvoorzieningen waaronder tennis. Deze zoekgebieden lijken na een eerste inventarisatie het meest haalbaar op basis van bereikbaarheid, natuurwaarden, afmeting en veiligheid. Nader onderzoek moet uitwijzen of dit ook echt mogelijk is, onder welke randvoorwaarden en op welke termijn. Tenslotte worden de huidige speelfaciliteiten vernieuwd. Ook zijn er voorstellen voor nieuwe natuurspeeltuinen, mogelijk gekoppeld aan het huidige natuur- en educatiecentrum de Waterkant en in het relatief ruige Jaagpadbos. Tenslotte is het mogelijk om kleinere sport- en spelfaciliteiten te realiseren bij de onderdoorgangen en andere 'reuring' locaties mits het passend is bij de locatie.

Tekstueel wijzigingsvoorstel

- In de tekst van de Ontwikkelstrategie wordt duidelijker aangegeven waar in De Oeverlanden officiële zwemplekken zijn;
- De locatie voor de natuureilanden en het Huizingastrand zijn op de ambitiekaart iets in westelijke richting verschoven, ook is de punt bij de Riekerkaap kleiner aangeduid. Deze voorstellen komen voort uit de bezwaren dat de ruimte voor de watersport in die zone te klein zou worden met de voorstellen zoals opgenomen in de concept ontwikkelstrategie.

4.1.6 Horeca en evenementen in De Oeverlanden

Welke ruimte wordt er in de Oeverlanden gegeven aan horeca en evenementen? Houd het natuurlijke karakter van De Oeverlanden in stand en beperk horeca en evenementen tot een minimum.

Inspraakreacties: 1000, 1003, 1004, 1006, 1019, 1025

Uit de analyses van de verschillende Grote Groenonderzoeken die tussen 1996 en 2018 zijn gehouden, blijkt dat horecagelegenheden een onmisbare voorziening in parken en recreatiegebieden zijn. In parken en recreatiegebieden waar horeca ontbreekt, staat de wens om (extra) horeca vaak hoog in het lijstje welke voorziening men mist in het gebied. Horeca en groen gaan hand in hand. Momenteel kent het gebied twee horecagelegenheden: Paviljoen Aquarius en de horeca bij Jachthaven De Boekanier. De eerste kent vaak onregelmatige openingstijden, de tweede is officieel publiek toegankelijk, maar het entreegebied van de haven is niet uitnodigend, zodat de horeca slechts beperkt bekend is bij het publiek van de Oeverlanden. De kantine bij Onklaar Anker is alleen toegankelijk voor leden van de vereniging, evenals de kantine bij Ons Buiten.

In de ontwikkelstrategie is de ambitie uitgesproken meer ruimte te bieden voor plekken waar bezoekers iets te eten en/of te drinken kunnen kopen, in bij het gebied passende horeca. Daartoe doet de ontwikkelstrategie een aantal suggesties voor de langere termijn: het (deels) openbaar maken van de bestaande horeca bij Onklaar Anker (gekoppeld aan het voorstel een aparte openbaar toegankelijke entree van het terrein te maken), het mogelijk koppelen van natuureducatie in de Waterkant aan kleinschalige (maatschappelijke) horeca, het mogelijk maken van een kiosklaatsing bij de Schinkelhoek en het verbeteren van de aansluiting van de voorziening op de Landtong bij de rest van De Oeverlanden zodat bezoekers zich ook daar welkom voelen. Ook de huidige kiosk bij de huidige strandjes kan hier mogelijk een rol spelen.

De ambitie voor extra horeca is niet op korte termijn aan de orde, en is onder meer gekoppeld aan de fasering van het Schinkelkwartier en de mogelijke komst van een metrohalte. Het is sowieso uitdrukkelijk niet de bedoeling nieuwe, grootschalige commerciële horeca toe te laten of horeca ten behoeve van evenementen toe te staan. Daarvoor zijn twee redenen: deze vormen van horeca passen niet bij de ambities van De Oeverlanden en de (geluids-)overlast door de ligging van De Oeverlanden aan het water is ontoelaatbaar.

Verder wordt in de ontwikkelstrategie aangegeven dat het organiseren van (grootschalige) evenementen in De Oeverlanden niet gewenst zijn. Kleinschalige programmering of festivalletjes die passen bij de ambities, de sfeer van het gebied en de opgave zijn mogelijk indien daar tijdig en op de juiste manier vergunningen voor zijn aangevraagd.

Al opgenomen in ontwikkelstrategie

4.1.7 Klimaatbestendigheid en duurzaamheid

Waarom wordt er in de ontwikkelstrategie niet meer aandacht gegeven aan duurzaamheid en klimaatbestendigheid?

Inspraakreacties: 1014, 1019, 1021, 1034

Het klopt dat er geen specifieke voorstellen zijn gedaan in dit kader. Wel ondersteunen verschillende voorstellen uit de ontwikkelstrategie de ambities en doelen rondom deze thema's. Voorbeelden zijn het investeren in nieuwe natuur, het ontharden van de zogenaamde 'landingsbaan' bij de huidige strandjes en de voorstellen voor het gebruik van natuurlijke materialen bij de realisatie van (nieuwe) recreatieve voorzieningen. Evident is de potentiële betekenis van het diepe water van het Nieuwe Meer als bron van koelte. Hierover worden in de ontwikkelstrategie geen uitspraken gedaan, wat betekent dat de huidige functie ongewijzigd door kan worden ontwikkeld, voor zover dit de kernwaarden van het gebied niet negatief beïnvloedt. In de verdere uitwerking van thema's van de ontwikkelstrategie zijn wat betreft duurzaamheid meerdere thema's denkbaar, zoals natuurinclusief bouwen, hittestress, water (wateropslag, rainproof, waterveiligheid, droogte). Binnen de gemeente Amsterdam werken gebiedsadviseurs Duurzaamheid die indien aan de orde, betrokken zullen worden.

Vanuit het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht zijn specifiek suggesties gedaan over de klimaatbestendigheid van het poldersysteem van de Riekerpolder, bijvoorbeeld extra waterberging of het aanpassen van waterkeringen. Deze aanpassingen kunnen een kans bieden voor versterking van de kwaliteit van de Oeverlanden. Afstemming en samenwerking met de waterbeheerders, zoals Waternet is daarvoor cruciaal. Daarnaast zijn ook klimaataspecten of -kansen van het Nieuwe Meer zelf, zoals kansen van diep water voor bijvoorbeeld koelingsopties, interessant. In de ontwikkelstrategie zal dit in de tekst worden opgenomen.

Meenemen in de uitvoering en tekstueel wijzigingsvoorstel

In de tekst van de ontwikkelstrategie wordt duidelijker aangegeven dat klimaatadaptaties in de Riekerpolder een kans bieden voor kwaliteitsverbetering van het water en een aandachtspunt zijn in de uitwerking. Bij de uitwerking wordt de samenwerking met Waternet en Waterschap Amstel, Gooi en Vecht opgezocht.

4.2 Infrastructuur

4.2.1 Bereikbaarheid

Waarom is het nodig om iets te doen aan de bereikbaarheid van De Oeverlanden? De Oeverlanden zijn nu ook goed bereikbaar. Er moeten niet meer nieuwe bezoekers worden aangetrokken door de bereikbaarheid te vergroten en een nieuwe entree ter hoogte van de Johan Huizingalaan is dus niet nodig.

Inspraakreacties: 1001, 1002, 1004, 1007, 1012, 1017, 1018, 1019, 1020, 1025, 1035

Het klopt dat de bereikbaarheid van De Oeverlanden vanuit stadsdeel Zuid via het Jaagpad en de Riekerweg in de huidige situatie inderdaad redelijk goed is, maar vanuit Nieuw-West zijn de toegangswegen naar het gebied onduidelijk maar vooral ook onveilig. Met name de route vanuit Nieuw Sloten via de Anderlechtlaan verdient verbetering. Naast onveilige situaties onderweg (denk bijvoorbeeld aan de rotonde ter hoogte van de Sloterweg/Anderlechtlaan en de kruisingen van de Anderlechtlaan met de op/afritten van de A4) is het bij aankomst bij De Oeverlanden vanuit zowel Nieuw-West als vanuit stadsdeel Zuid onduidelijk hoe de interne routing is en welke kant de bezoeker het beste op kan gaan om zijn gewenste bestemming te bereiken. Ook voor doorgaande fietsers tussen oost en west is er op dit moment geen heldere route vanwege het grote aantal bochten en onduidelijke kruispunten onderweg. Onveilige routes en onderdoorgangen betekenen ook vaak sociaal onveilige situaties. Om de bereikbaarheid en toegankelijkheid te vergroten, en daarmee tevens de (sociale) veiligheid te verbeteren, zijn er in de ontwikkelstrategie op een aantal plekken van/naar en binnen De Oeverlanden verbeteringen voorgesteld. Naar aanleiding van een aantal specifieke vragen over de Anderlechtlaan wordt dit punt nadrukkelijker opgenomen als op korte termijn te verbeteren route in de ontwikkelstrategie.

De Johan Huizingalaan is een belangrijke verkeersverbinding van en naar het nieuwe Schinkelkwartier en het Innovatiedistrict Nieuwe Meer. In de Kansenskaart Nieuwe Meer - Het Innovatiedistrict van Amsterdam en de projectnota Schinkelkwartier is de Johan Huizingalaan een centrale route, die wat betreft verkeer wordt afgewaardeerd en meer wordt ingericht als verblijfsruimte. Vanaf deze centrale ruimte zullen veel gebruikers van De Oeverlanden hun weg zoeken naar het natuurrecreatiegebied. De huidige entree vanaf de Johan Huizingalaan naar de Riekerweg en De Oeverlanden ligt verstopt en afgelegen en daardoor is ook de route onduidelijk. Daarnaast sluiten de maat en vormgeving onvoldoende aan bij de toekomstige stroom bezoekers die worden verwacht vanuit met name het Schinkelkwartier. Een nieuwe ingang in het verlengde van de Johan Huizingalaan kan de bezoekers beter naar de juiste bestemmingen in het gebied geleiden. De ontwerpogave hierbij is het vinden van de juiste vorm en omvang passend bij het karakter van de Oeverlanden, bij het aanwezige kwetsbare moerasbos en de natuurkwaliteiten in het Riekerbos. Daarbij wordt onderzocht of deze nieuwe entree gekoppeld kan worden aan een wenselijke verlenging van het Christoffel Plantijnpad, zodat het ruimtebeslag beperkter is. Een beoogde metrohalte aan de Johan Huizingalaan bij De Oeverlanden maakt een zorgvuldig ontwerp van een ingang op deze plek sowieso nog dwingend.

Het achterwege laten van investeringen in de bereikbaarheid en de entrees van De Oeverlanden betekent dat er onduidelijke en soms ook onveilige routes (zoals nu bij de Anderlechtlaan) blijven bestaan en dat het voor de (nieuwe) bezoekers niet duidelijk is wat de beste route naar de gewenste bestemming is. Onduidelijkheid maakt ook vaak onveilig omdat mensen zich niet goed kunnen oriënteren. Tenslotte neemt het aantal bezoekers met name vanuit de richting Johan Huizingalaan in de (nabije) toekomst dermate toe dat de huidige entree vanuit die richting sowieso verbetering behoeft. De groene wand zoals De Oeverlanden ter hoogte van de Johan Huizingalaan nu is, is in de nieuwe situatie geen optie. Een goede inpassing van de voorgestelde verbeteringen en de nieuwe entree is een belangrijke voorwaarde voor het vervolgproces waarbij ook samengewerkt gaat worden met relevante stakeholders.

Wijzigingsvoorstel

- Nadrukkelijker opnemen dat het verbeteren van de bestaande routes vanuit Nieuw-West en ook vanuit Zuid eerste prioriteit hebben en dat specifiek de entree via de Anderlechtlaan verbetering behoeft. Voorstel in het actieplan korte termijn is verkeerskundig te kijken welke opgaven er op die route spelen en welke bijbehorende verbeteringsmogelijkheden passend en realistisch zijn.
- Daarnaast is de ontwerpogave rondom de nieuwe entree bij de Johan Huizingalaan gekoppeld aan de verlenging van het Christoffel Plantijnpad en is duidelijker verwoord dat er sprake is van een ontwerpogave en dat keuzes in een later stadium worden bepaald op basis van de resultaten van de uitwerking van die ontwerpogave.

De andere punten worden niet overgenomen.

4.2.2 Toegangswegen vanuit Nieuw-West

De route vanuit Nieuw-West via de Anderlechtlaan naar De Oeverlanden is onveilig. Welke verbeteringen worden er voorgesteld?

Inspraakreacties: 1017, 1027, 1035

Zie ook de vorige paragraaf. In verschillende inspraakreacties wordt specifiek aandacht en verbetering gevraagd naar de veiligheid van de Anderlechtlaan als toegangsroute naar De Oeverlanden. Er is tussen de Sloterweg en De Oeverlanden geen voetpad, de oversteekbaarheid bij de rotonde met de Sloterweg en bij de op- en afritten A4 wordt als gevaarlijk geduid en de breedte en de kwaliteit van het fietspad ter hoogte van het energiestation is onder de maat. Dit punt wordt onderschreven en daardoor overgenomen in de definitieve ontwikkelstrategie, waarbij wordt voorgesteld eerst een verkeersonderzoek te doen om beter in beeld te krijgen wat de opgaven zijn en welke oplossingsrichtingen wenselijk en haalbaar.

In de periode waarin er nog geen verbeteringen aan de Anderlechtlaan mogelijk zijn, worden voor het langzaam verkeer de routes langs de Ringvaart en via het Christoffel Plantijnpad nadrukkelijker als toegangsroute naar De Oeverlanden aangeduid. Dit idee wordt doorgegeven aan de verantwoordelijke directies en stadsdeel Nieuw-West.

Wijzigingsvoorstel en meenemen in uitvoering

4.2.3 Prettig wandel- en verblijfsgebied

Hoe wordt ervoor gezorgd dat fietsers in De Oeverlanden niet de overhand krijgen en het een prettig wandel- en verblijfsgebied blijft?

Inspraakreacties: 1006, 1017

De bedoeling van het voorstel om aan de rand van De Oeverlanden een snelfietspad te creëren van de Zuidas naar Schiphol is het toenemende doorgaande fietsverkeer langs het gebied te geleiden in plaats van erdoorheen. Met een verbreed pad dat overzichtelijk is ingericht kunnen er meer fietsers gebruik van maken en wordt duidelijkheid gecreëerd op nu nog vaak onduidelijke kruispunten. Langsparkeren wordt zoveel mogelijk vermeden langs deze route.

Daarnaast staan er in de ontwikkelstrategie voorstellen om routes met relatief weinig autoverkeer (Oude Haagseweg en de Riekerweg) in te richten als zogenaamde auto-te-gast-straten. Dit principe betekent dat de verkeersruimte voor fietsers wordt ingericht en dat het autoverkeer genoodzaakt is langzamer te rijden en fietsers te volgen in hun snelheid. De ruimte die hierdoor overblijft kan vervolgens beter worden ingericht voor voetgangers en of meer natuur.

Tenslotte staat er in de ontwikkelstrategie een aantal verbindingen waardoor er nieuwe, maar kleinschalige wandelroutes worden gecreëerd die meer langs het water lopen en mooie zichtlijnen op het Nieuwe Meer of bijvoorbeeld ook op de jachthaven Onklaar Anker mogelijk maken. Deze routes zijn speciaal voor de voetganger. Ook is het idee de verharde route langs de huidige strandjes aan te passen naar een onverhard wandelpad, waardoor de uitstraling en ook de beleving van die zone beter past bij de sfeer van De Oeverlanden en tegelijkertijd wordt gestimuleerd dat bezoekers daar wandelen (in plaats van fietsen en brommen).

Al opgenomen in de ontwikkelstrategie

4.2.4 Parkeren

Waarop zijn de parkeerbehoefte en toekomstige inrichting van parkeervoorzieningen in de ontwikkelstrategie gebaseerd? Wat zijn goede locaties voor (auto-) parkeren en hoe worden de bestaande locaties (Oude Haagseweg, parkeerterrein t.o. hotel Mercure en bij Ons Buiten) ook in de nieuwe situatie optimaal benut?

Inspraakreacties: 1012, 1015, 1017, 1018, 1035

Uit het Groot Groenonderzoek 2018 blijkt dat groen- en recreatiegebieden in de nabijheid van de woonomgeving de laatste jaren in belang toenemen. De ambitie van de ontwikkelstrategie is mede vanwege dat inzicht om bezoekers van De Oeverlanden vooral met de fiets, te voet of met het openbaar vervoer te laten reizen. De autobereikbaarheid van De Oeverlanden wordt om die reden van ondergeschikt belang geacht en deze is in de voorstellen van de ontwikkelstrategie dan ook in mindere mate gefaciliteerd dan de andere vervoerswijzen. Tevens is het essentieel dat voor wat betreft het parkeren, de parkeervoorzieningen die wel beschikbaar zijn of in de toekomst gerealiseerd gaan worden, ook daadwerkelijk door de bezoekers van De Oeverlanden worden gebruikt en niet door reizigers die bijvoorbeeld doorreizen naar Schiphol of naar de binnenstad van Amsterdam. In de ontwikkelstrategie is daarom aangegeven dat het wenselijk is een parkeerregime in te voeren zoals dat bijvoorbeeld ook in het Amsterdamse Bos geldt.

Hoeveel parkeerplaatsen er in de toekomst nodig zijn voor (de mindervalide) bezoekers van De Oeverlanden, hoe een parkeerregime eruit kan komen te zien en wie dat beheert moet, zoals ook in een aantal inspraakreacties wordt voorgesteld, nog nader worden onderzocht. Dit voorstel is overgenomen in het actieplan korte termijn zal in samenspraak met stadsdeel Nieuw-West worden uitgevoerd, waarbij ook (deels) betaald parkeren een van de mogelijkheden is en waar parkeervoorzieningen voor mindervaliden ook onderdeel van uitmaken. Het huidige parkeerterrein aan de Oude Haagseweg (tegenover hotel Mercure) zal in de toekomst waarschijnlijk behouden blijven voor de bezoekers van De Oeverlanden.

In de voorstellen van de ontwikkelstrategie is opgenomen dat de 'hoofdentree' van de zone waarin cruisen mogelijk is, zal grenzen aan dat parkeerterrein. Dat idee komt voort uit de ambitie een goede en vooral veilige ontsluiting van het cruisebied te realiseren. Het betekent echter niet dat het parkeerterrein exclusief een parkeergelegenheid is voor het cruisebied.

Wijzigingsvoorstel en meenemen in uitvoering

4.2.5 Openbaar vervoer

Kan de ontsluiting via openbaar vervoer niet zo beperkt mogelijk om daarmee de druk op De Oeverlanden te minimaliseren? Maar ook: Hoe wordt ervoor gezorgd dat de Oeverlanden ontsloten is op een toegankelijke en duurzame manier?

Inspraakreacties: 1004, 1007, 1015

Vanuit het oogpunt van de verdichting en verdichting van de stad komt De Oeverlanden ingeklemd te liggen tussen de stedelijke gebieden. Het Schinkelkwartier zal met 11.000 woningen dan ook op een duurzame manier ontsloten moeten worden. De nieuwe metrohalte is dan ook niet alleen een luxe voor de Oeverlanden, maar vooral een noodzakelijke ontsluiting van de dichtbebouwde stadswijk Schinkelkwartier via het openbaar vervoer. Daarnaast blijven er rond een dergelijk grootschalig infrastructuurproject als deze veel onzekerheden. Mocht de doorgetrokken Noord-Zuidlijn doorgang vinden, dan ligt het voor de hand dat het meest oostelijke metrostation ter hoogte van de Johan Huizingalaan de halte is die (als eerste) gerealiseerd wordt.

Daarnaast rijdt sinds kort de Westtangent, een snelbusverbinding tussen Station Amsterdam Sloterdijk en Schiphol. Sinds januari 2021 is de lijndienst in gebruik genomen bij het GVB. Tot eind 2021 vinden er werkzaamheden plaats bij het kruispunt van de Oude Haagseweg-Anderlechtlaan. In de toekomst zal gekeken moeten worden of de aanpassingen volstaan. Daarbij ook kijkend of de het opheffen van de oorspronkelijke buslijn uit Nieuw-West tot mobiliteits- en ontsluitingsproblemen leidt. Vanuit de inspraak is naar voren gekomen dat de komst van de Westtangent ook tot het opheffen van haltes heeft geleid en daarmee tot een verslechtering van de bereikbaarheid van De Oeverlanden uit specifieke delen van Amsterdam en Nieuw-West. Of dat daadwerkelijk zo is wordt nagevraagd bij de verantwoordelijke directie en stadsdeel Nieuw-West. Op basis daarvan wordt al dan niet een vervolgactie afgesproken.

Daarbij de attentie dat de samenhang en de regionale verstedelijking in relatie tot duurzame mobiliteit moet worden gezocht. De toenemende mobiliteit en recreatiedruk vanuit de bestaande stad moet in de vervoersplannen worden meegenomen, maar dit zal op schaal van de stad, agglomeratie en de metropoolregio worden vormgegeven. Naast openbaar vervoer wordt er ook ingezet op beter fietsinfrastructuur, zoals een snelfietspad van de Zuidas naar Schiphol.

Niet opnemen

4.3 Cruisen

Waarom wordt het huidige gedooggebied voor cruisen aangepast? Sommige cruisende mannen zorgen voor overlast buiten het op de borden weergegeven gedooggebied, hoe kan dat worden voorkomen? Waarom wordt er überhaupt gekozen voor het gedogen van cruisen in De Oeverlanden? Maar ook waarom heeft het gedooggebied waar in de ontwikkelstrategie van uit wordt gegaan niet de oorspronkelijke omvang uit 2009 en waarom is er sprake van gedogen van cruisen en niet van 'gewoon' cruisen?

Inspraakreacties: 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1013, 1018, 1023, 1026, 1027, 1029, 1035

De reacties in relatie tot het cruisen gaan over het algemeen niet over het gedogen van het cruisen zelf maar over de omvang van het gebied waarin gecruised wordt en de overlast die verschillende partijen van elkaar ervaren. Naast onduidelijkheid over de omvang van het gebied waar gecruised wordt, geven verschillende inspraakreacties aan dat er sprake is van overlast: enerzijds hebben bezoekers last van het cruisen en dan met name van de daaruit voortkomende overlast (met name de vervuiling) en het cruisen buiten de op de borden aangegeven zone, anderzijds wordt er door de cruise gemeenschap zelf ook overlast ervaren van andere bezoekers, van onder meer intimidatie, soms met geweld en ook wordt vanuit de gemeenschap aangegeven dat cruisers (onterecht) worden aangezien als 'viezeriken en pedoseksueel'.

In het totstandkomingsproces van de concept ontwikkelstrategie is meerdere malen contact geweest met COC Amsterdam, Stichting Platform Keelbos en de vrijwilligers. Er zijn gesprekken geweest en meerdere wandelingen georganiseerd. De op basis daarvan verkregen informatie is betrokken bij het schrijfproces van de concept ontwikkelstrategie.

Formeel en feitelijk gesproken is cruisen in strijd met artikel 239 Wetboek van Strafrecht, tenminste als er sprake is van schennis van de eerbaarheid (en goede zeden), op of aan een plaats, voor het openbaar verkeer bestemd. Dat er binnen De Oeverlanden wordt gesproken over het gedogen van cruisen heeft er mee te maken dat niet handhavend wordt opgetreden tegen een situatie, die in strijd is met wet - of regelgeving. Gedogen legaliseert echter niet. In de ontwikkelstrategie is aangegeven dat er in De Oeverlanden een zone is en blijft waar (voornamelijk) mannen elkaar veilig kunnen ontmoeten. In die zone wordt niet handhavend opgetreden, buiten de nog aan te duiden zone geldt het gedogen echter niet en kan wel worden opgetreden.

In verschillende inspraakreacties is aangegeven dat het onduidelijk is waar wel en waar niet gecruised mag worden, waarbij er vanwege het burgerinitiatief voor een Kabouterpad met name discussie is ontstaan over het moerasbos. De vertegenwoordigers van het cruisen geven aan dat de gedoogzone historisch gezien tweemaal groter was dan waar in de ontwikkelstrategie van uit wordt gegaan en dat het moerasbos daar onderdeel van uitmaakte.

Het klopt inderdaad dat er in de periode rond 2009 borden in De Oeverlanden stonden waarop de zone waar gecruised werd groter was dan hoe het in de huidige situatie op de borden staat weergegeven en ook dan waar in de concept ontwikkelstrategie van uit wordt gegaan. Dat er bij de cruise gemeenschap het beeld bestaat dat het gebied de afgelopen jaren is verkleind en dat daar emotie over is, is gezien de borden uit 2009 op zichzelf begrijpelijk; het leidt echter niet tot een structurele wijziging van de voorstellen in de ontwikkelstrategie. Dat heeft met twee dingen te maken:

- De Oeverlanden hebben te maken met een actueel ruimteverdelingsvraagstuk. Gezien de toenemende drukte in De Oeverlanden is het noodzakelijk om de beperkt beschikbare ruimte met de verschillende bezoekers te gaan delen. In de voorstellen van de ontwikkelstrategie wordt bij dat verdelingsvraagstuk rekening gehouden met de aanwezigheid van de *huidige* gebruikers en de komst van *nieuwe* gebruikers én geldt het uitgangspunt de natuurwaarden en biodiversiteit te respecteren en beter te gaan beschermen.

Dit laatste heeft betrekking op bijvoorbeeld het kwetsbare moerasbos, waar in de huidige situatie ook regelmatig wordt gecruised terwijl dat vanuit de huidige bebording en ook vanuit de aanwezige kwetsbare flora en fauna onwenselijk is.

- Daarnaast zijn de huidige borden officieel en geplaatst door stadsdeel Nieuw-West in overleg met de politie. Aanleiding voor de vernieuwing van deze borden was destijds (medio 2015) een toenemend aantal meldingen van overlast en een maatschappelijk geluid om het gedogen van cruisen in De Oeverlanden (helemaal) te weren. De toenmalige stadsdeelvoorzitter van Nieuw-West heeft voor dat laatste niet gekozen, wel lijkt dat moment de aanleiding te zijn geweest voor een aanpassing van (de omvang van de zone waar het cruisen gedoogd is) en de aanpassing van de borden. In die periode zijn de nieuwe borden geplaatst, zijn er flyers met daarop de aangepaste gedoogzone uitgedeeld en is er in diverse media over gecommuniceerd.

Een aantal reacties geeft specifiek aan dat zij van mening zijn dat het gebied voor cruisen in de concept ontwikkelstrategie tot een postzegel gereduceerd wordt. Dat voorstel uit de concept ontwikkelstrategie om het gebied voor cruisen iets in westelijke richting op te schuiven had te maken met de wens een om het Christoffel Plantijdpad als route tot in De Oeverlanden te kunnen doortrekken. Er waren echter nog twee redenen die ten grondslag lagen aan het voorstel de zone voor cruisen te verschuiven maar die zijn in de concept ontwikkelstrategie helaas onderbelicht gebleven. Dat was het vergroten van de veiligheid voor cruisers: door het huidige fietspad bij de roze bril in de voorgestelde zone voor cruisen op te nemen zou er een duidelijke 'ingang' ontstaan en een rechtstreekse koppeling tussen de zone voor cruisen en de parkeerplaats t.o. hotel Mercure. Daarnaast zou er door het verdwijnen van dat fietspad als openbare toegangsweg naar de strandjes tevens ruimte ontstaan voor het creëren van een nieuwe ligweide, een grasweide die nu onbenut is vanwege de zichtbaarheid vanaf dat fietspad. Idee achter deze punten was dat de functionele gebruikswaarde van de zone vergroot zou worden; delen van het huidige gebied die nu door de zichtbaarheid vanaf het fietspad weinig tot niet gebruikt worden, konden daardoor wel worden gebruikt om te zonnen en elkaar te ontmoeten. Deze argumenten dragen er wat ons betreft toe bij dat de omvang van de zone voor cruisen niet gereduceerd zou worden tot een postzegel, al waren die in de concept ontwikkelstrategie onderbelicht gebleven. Omdat deze redenen zijn nog steeds van belang zijn, krijgen ze een plek in de ontwerpogave zoals die nu in de ontwikkelstrategie is opgenomen.

Naar aanleiding van de verschillende inspraakreacties, de aard van de reacties en de complexiteit van het vraagstuk rondom het gedogen van cruisen wordt voorgesteld in de definitieve ontwikkelstrategie een extra ontwerpogave te formuleren dat over het cruisen en het gedogen daarvan gaat. De volgende uitgangspunten vormen de basis voor het uitwerken van die ontwerpogave en worden ook als zodanig opgenomen in de ontwikkelstrategie:

1. De gemeente erkent dat De Oeverlanden een voor de gay-scene historische en belangrijke plek zijn. De ontwikkelstrategie zal de historie van het cruisen en de rol die de cruisers speelden in de geschiedenis van De Oeverlanden explicieter duiden (tekstueel wijzigingsvoorstel).
2. Binnen De Oeverlanden blijft de mogelijkheid bestaan om te cruisen (al opgenomen in de visie).
3. Wel gaan er zoals gezegd dingen veranderen in De Oeverlanden. Dat heeft te maken met de gebiedsontwikkeling in de nabijheid van De Oeverlanden, het (mede daardoor) toenemende aantal bezoekers en de ambitie om alle Amsterdammers ook in de toekomst veilig en prettig te laten verblijven in De Oeverlanden. De voorstellen in de ontwikkelstrategie doen recht aan de behoefte van de verschillende doelgroepen, waaronder ook de cruisers (al opgenomen in de ontwikkelstrategie).
4. Het gebied waar gecruised mag worden is in de toekomst duidelijk begrensd en afgebakend en is tevens veilig en goed bereikbaar. Voor alle bezoekers is duidelijk is waar de zone begint en eindigt en is bekend dat er niet buiten de zone wordt gecruised (al opgenomen in de ontwikkelstrategie).
5. Het streven is de functionele gebruiksomvang van de zone waarin cruisen mogelijk is in de toekomst ongeveer gelijk te houden aan de functionele gebruiksomvang op dit moment, dat wil zeggen de omvang zoals aangegeven op de huidige borden (wijzigingsvoorstel).

6. Om bovenstaande te bereiken wordt in de uitwerking van de ontwerpogave gezocht naar passende (inrichtings-)oplossingen, bijvoorbeeld door nu zichtbare open weides in de nieuwe situatie beter af te schermen van andere doelgroepen en het gebied mogelijk iets in westelijke richting te verschuiven. Hierbij wordt rekening gehouden met het ruimteverdelingsvraagstuk binnen De Oeverlanden en de overige ambities van de ontwikkelstrategie waaronder het beschermen van de kwetsbare natuur en het vergroten van de toegankelijkheid van het Riekerbos. (wijzigingsvoorstel).
Relevant om hierbij te vermelden is dat, naar aanleiding van de raadsadressen (van Stichting Platform Keelbos enerzijds en van de vereniging De Oeverlanden Blijven anderzijds) en de wandelingen die naar aanleiding van die raadsadressen in de zomer van 2021 zijn georganiseerd, er tijdelijke maatregelen zijn afgesproken. Het betreft maatregelen die helpen de vervuiling tegen te gaan en maatregelen die, in de periode waarin de ontwerpogave rondom het cruisen nog geen definitieve resultaten heeft, duidelijkheid geven over de (tijdelijke) afbakening van gebied waar cruisen (nu) mogelijk is. Deze maatregelen kunnen naar verwachting uiterlijk begin 2022 worden gerealiseerd. Over de plekken van de tijdelijke begrenzing was tijdens de wandelingen overeenstemming met zowel de vertegenwoordigers van het cruisen als met de vereniging De Oeverlanden Blijven. Deze maatregelen dienen als tijdelijke oplossing voor de opgaven die nu spelen en gelden voor de periode van deze overbruggingsituatie en kunnen, later in het proces, mogelijk moeten worden aangepast naar aanleiding van de resultaten van de ontwerpogave rondom het cruisen (wijzigingsvoorstel in het actieplan korte termijn).
7. Tegelijkertijd worden er afspraken gemaakt tussen de gemeente Amsterdam en de vrijwilligers vanuit de cruisegemeenschap over ieders rol en verantwoordelijkheid rondom het beheren van de nog nieuw te plaatsen prullenbakken (wijzigingsvoorstel).
8. Tenslotte houdt de gemeente op een structurele wijze contact met de relevante stakeholders over de ideeën en concrete voorstellen rondom het cruisen (al opgenomen in de ontwikkelstrategie).

Bovenstaande punten bouwen voort op de uitkomsten van de bestuurlijke gesprekken die in juni 2021 zijn gevoerd met Stichting Platform Keelbos, COC Amsterdam, de vrijwilligers en vereniging De Oeverlanden Blijven. Daarnaast vormen de aanbevelingen en ideeën die voortkomen uit de inspraakreacties input voor de volgende fase.

Tekstueel wijzigingsvoorstel

Naast de hierboven benoemde wijzigingsvoorstellen wordt in de tekst van de ontwikkelstrategie duidelijker aangegeven:

- Dat er een extra ontwerpogave wordt opgenomen rondom het vraagstuk van cruisen, waarbij de bovenstaande uitgangspunten van toepassing zijn;
- Dat overlast breder is dan de overlast die over het cruisen wordt ervaren; er is ook sprake van overlast die door de cruisers wordt ervaren.

4.4 Handhaving en beheer

4.4.1 Algemeen beheer

Een aantal inspraakreacties legt in het algemeen de nadruk op de toekomst van het beheer. In de huidige situatie is veel van het beheer in handen van de vrijwilligersorganisatie de vereniging De Oeverlanden Blijven. Hoe het beheer er in de toekomst uit zal zien moet, mede gezien de voorstellen in de ontwikkelstrategie en gezien het toenemend aantal bezoekers, sterker worden aangezet aldus een aantal inspraakreacties.

Inspraakreacties: 1003, 1035

In de openbare delen van De Oeverlanden worden in opdracht en onder toezicht van stadsdeel Nieuw-West een groot aantal beheertaken op dit moment uitgevoerd door de vrijwilligers van de vereniging De Oeverlanden Blijven. De zeer betrokken vrijwilligers van VDOB hebben specifieke kennis op het gebied van natuurbeheer en een goede gebiedskennis wat voor de bescherming van de bijzondere flora en fauna van grote betekenis is. Hun inzet wordt daarom zeer gewaardeerd. Desondanks wordt onderkend dat er in De Oeverlanden een opgave ligt rondom structureel beheer en onderhoud. Ook de leefbaarheid en veiligheid zijn aandachtspunten. Het zijn opgaven die nu ook al spelen in het gebied, mede vanwege de autonome groei van het aantal bezoekers in de afgelopen jaren. Het groeiende aantal bezoekers leidt nu al zichtbaar tot toenemend lawaai, afval en soms ook vandalisme, ook op het Nieuwe Meer. De ontwikkelstrategie geeft met de visie 2040 ruimtelijk sturing aan dit vraagstuk en ook aan de toename van het aantal bezoekers, maar het vraagstuk is breder en overstijgt daarmee de voorstellen in de ontwikkelstrategie. Daarom is in de definitieve ontwikkelstrategie voorgesteld dit vraagstuk los te koppelen van de vaststelling van de ontwikkelstrategie en op stedelijk niveau te agenderen, waarbij het Landschapspark De Oeverlanden als mogelijk (nieuwe) toekomstige prioriteit wordt mee genomen in mogelijke uitbreiding van middelen dan wel herprioritering van capaciteit en middelen. Een actueel inzicht van het benodigde beheer- en handavingsbudget (nu en op termijn) voor in dit geval De Oeverlanden en betrokkenheid van de verschillende directies en ook stadsdelen is hierbij wenselijk.

In De Oeverlanden is in de zomer van dit jaar een pilot gestart met gastheren- en vrouwen in De Oeverlanden. Zij werken echter niet in de avond en het weekend, waardoor zij niet kunnen 'ingrijpen' op de momenten waarop de overlast nu veelal het grootste is. Als een herprioritering van capaciteit en middelen verkend kan worden dan zijn vanuit de ontwikkelstrategie de volgende aanvullende oplossingsrichtingen denkbaar:

- De vereniging De Oeverlanden Blijven opdracht te geven om voor in ieder geval de komende twee jaar het onderhoud en beheer te blijven verrichten, in nauwe samenwerking met de directie Stadswerken.
- Op stedelijk niveau te verkennen of er (op termijn) een koppeling mogelijk is van het beheer in de Oeverlanden met de beheerorganisatie van het Amsterdamse Bos.

Daarbij is het voorstel is om in de volgende fase, in overleg met de directie Stadswerken, de ambities van de ontwikkelstrategie uit te werken vanuit het perspectief van beheer en onderhoud, en daarbij in te gaan op welke manier gewenst gedrag in het gebied gerealiseerd kan worden, de inzet van beheer en toezicht daarbij, de wijze van organiseren en de (extra) kosten om dit te realiseren. De uitwerking hiervan zal vervolgens aan het college ter besluitvorming worden voorgelegd.

Tekstueel wijzigingsvoorstel en meenemen in uitvoering

In de tekst van de ontwikkelstrategie wordt duidelijker aangegeven wat er voor nodig is om De Oeverlanden i.r.t. beheer en onderhoud nadrukkelijker op de stedelijke agenda te krijgen en aan welke oplossingsrichtingen wordt gedacht.

4.4.2 Toezicht en veiligheid

Hoe wordt de veiligheid in en rondom De Oeverlanden gewaarborgd op thema's als overlast door (homo)discriminatie, geluid, parkeren, cruisen, afval?

Inspraakreactie: 1008, 1017, 1020, 1029, 1034

Toenemende drukte leidt soms tot conflicterende activiteiten, meer onderlinge overlast en een verhevigde roep om handhaving. Meer specifiek vraagt de situatie omtrent de zone waar cruisen gedoogd is extra aandacht vanwege ervaren overlast en de onderlinge spanningen tussen de verschillende doelgroepen; waaronder soms ook overlast gericht tegen cruisers.

Door het autonoom toenemende aantal bezoekers aan De Oeverlanden is het vraagstuk rondom toezicht en handhaving ook in de huidige situatie al aan de orde. Het groeiende aantal bezoekers leidt nu al zichtbaar tot toenemend lawaai, afval en soms ook vandalisme, ook op het Nieuwe Meer. De ontwikkelstrategie geeft met de visie 2040 ruimtelijk sturing aan het vraagstuk rondom leefbaarheid en veiligheid, maar het onderwerp is breder en overstijgt daarmee de voorstellen in de ontwikkelstrategie. In de ontwikkelstrategie wordt daarom voorgesteld dit vraagstuk los te koppelen van de vaststelling van de ontwikkelstrategie en op stedelijk niveau de vraag te agenderen om het Landschapspark De Oeverlanden als mogelijk (nieuwe) toekomstige prioriteit mee te nemen in eventuele uitbreiding van middelen dan wel her prioritering van capaciteit en middelen.

Afgelopen zomer is, in overleg met stadsdeel Nieuw-West en Startpunt, gestart met de pilot van gastheren en gastvrouwen. Deze pilot wordt mogelijk verlengd, maar het aandachtspunt rondom veiligheid en leefbaarheid is daarmee nog niet opgelost, aangezien de gastheren en -vrouwen niet in de avond en het weekend werken, waardoor zij niet kunnen 'ingrijpen' op de momenten waarop de overlast veelal het grootste is. Volgende stap is daarom om de ambities van de ontwikkelstrategie, vanuit het perspectief van veiligheid en ook beheer verder uit te werken en daarbij in te gaan op de manier waarop gewenst gedrag in De Oeverlanden gerealiseerd kan worden, de inzet van beheer, onderhoud, toezicht en handhaving daarbij, de wijze van organiseren en de (extra) kosten om dit te realiseren.

Tekstueel wijzigingsvoorstel en meenemen in uitvoering

In de tekst van de ontwikkelstrategie wordt duidelijker aangegeven wat er voor nodig is om De Oeverlanden i.r.t. toezicht en handhaving nadrukkelijker op de stedelijke agenda te krijgen en aan welke oplossingsrichtingen wordt gedacht.

4.4.3 Verkeer op het water

Het Nieuwe Meer is onderdeel van De Oeverlanden en wordt veelvuldig gebruikt voor watersport, varen en andere vormen van recreatie. Hoe blijft het verkeer op het water in de toekomst beheersbaar?

Inspraakreacties: 1008, 1020, 1028, 1030, 1031, 1034

Mede naar aanleiding van de nieuwe regels rondom het vaarverkeer in de Amsterdamse binnenstad is het drukker geworden met (gemotoriseerde) bootjes op plekken zoals het Nieuwe Meer. Ook de wijze waarop mensen recreëren is veranderd: uit het Groot Groenonderzoek (2018) is gebleken dat Amsterdammers vaker en meer in de nabijheid van de woonomgeving recreëren. Beide ontwikkelingen hebben er samen toe geleid dat het drukker is geworden op het Nieuwe Meer en in De Oeverlanden. Het klopt dat niet alleen het aantal bootjes de afgelopen jaren flink is toegenomen ook de overlast die ermee gepaard gaat neemt toe: geluidsoverlast, het aantal vaarbewegingen, mensen van een boot die aan de wal op zoek gaan naar 'toiletmogelijkheden', afval.

Het verkeer op het water neemt toe. Een oplossing moet daarom worden gezocht in het reguleren van het groeiend aantal bootjes, het beter handhaven op de regels op het water en aan de oever en het meenemen van de vraagstukken in de ambities en de ontwerpogaven in De Oeverlanden. Het geven van aandacht aan deze ontwikkeling is een eerste stap. De ontwikkelstrategie legt daarom een relatie met de toezicht en handhaving op het water waarvan het wenselijk is dat die kunnen worden uitgebreid om de genoemde knelpunten te kunnen reguleren en verminderen.

Tenslotte kan, door ontwerpogaven in de openbare ruimte, richting worden gegeven aan een aantal specifieke aspecten rondom dit onderwerp: waar kunnen bootjes wel of niet aanleggen, zijn er rondom de aanlegplekken voldoende mogelijkheden om afval achter te laten en eventueel ook van een toilet gebruik te maken.

Tekstueel wijzigingsvoorstel

In de tekst van de ontwikkelstrategie wordt duidelijker aangegeven dat het noodzakelijk is om het verkeer en de bewegingen op het water beter te reguleren. Dit vraagstuk wordt meegenomen in het voorstel om de leefbaarheid en veiligheid in de volgende fase op stedelijk niveau te agenderen en Landschapspark De Oeverlanden als mogelijk (nieuwe) toekomstige prioriteit mee te nemen in eventuele uitbreiding van middelen dan wel herprioritering van capaciteit en middelen.

4.4.4 Afval

Hoe wordt ervoor gezorgd dat De Oeverlanden schoon blijven?

Inspraakreacties: 1008, 1009,

Een toenemend aantal bezoekers brengt, over het algemeen, meer afval met zich mee. In de huidige situatie wordt (in de zomerperiode) elke dag het afval opgeruimd en de afvalbakken geleegd. In de ontwikkelstrategie is voor de korte termijn prioriteit gegeven voor het plaatsen van extra voorzieningen om afval in achter te laten met specifieke aandacht voor het cruisegebied. Daarnaast is het bekend dat het ontwerp van de openbare ruimte er mede voor kan zorgen dat bezoekers zich thuis voelen in een gebied en zich (mede) daardoor ook verantwoordelijk voelen voor de omgeving. Dit aspect van afvalvermindering enerzijds en het medeverantwoordelijk (laten) voelen voor de openbare ruimte door bezoekers anderzijds zijn daarom onderdeel van de belangrijkste ontwerpogaven voor de toekomst.

Al opgenomen in de ontwikkelstrategie

4.5 Overige onderwerpen

4.5.1 Educatie

Hoe wordt er ruimte gegeven aan (natuur)educatie in De Oeverlanden? En blijft natuur educatief centrum 'de Waterkant' in haar huidige vorm behouden?

Inspraakreacties: 1000, 1012, 1018, 1019, 1032, 1035

De Waterkant als natuureducatiecentrum is ook in de voorstellen van de ontwikkelstrategie opgenomen. Het natuureducatiecentrum biedt in de huidige situatie lessen aan, aan onder meer basisschoolleerlingen uit de omgeving. Voor de toekomst is het een interessante optie om ook andere kinderen, leerlingen en/of bezoekers meer educatieve mogelijkheden te bieden. Daarbij zijn er ook ideeën om op de locatie bij de Waterkant een natuurspeeltuin, een waterobservatorium en wellicht ook kleinschalige passende 'horeca' te realiseren.

Ook is het een mogelijke optie om het in de inspraak ingebrachte idee van een zogenaamde schimmelroute op termijn nader te onderzoeken in combinatie met de functie van De Waterkant als educatief centrum. Met deze ideeën ontstaat er meer aandacht voor de beleefbaarheid zowel van het boskarakter en -natuur als van het waterecosysteem. In de verdere uitwerking moeten deze ideeën nog een plaats vinden in het gebied, daarom zijn deze ideeën op meerdere plekken in de ontwikkelstrategie benoemd. Ook een verplaatsing van de Waterkant (als educatief centrum) is in dit kader als optie besproken, maar dit idee is op dit moment niet (meer) aan de orde. De Waterkant blijft voorlopig in haar huidige vorm op de bestaande plek.

Meenemen in de uitvoering

4.5.2 Pont en bruggen

Hoe en wanneer wordt de ingetekende burg vanaf de Landtong gerealiseerd?

Inspraakreacties: 1020

Het klopt dat er wordt gekeken naar de mogelijkheid om via de Landtong een oversteek te maken. Deze maakt het voor recreanten makkelijker om een rondje Nieuwe Meer te kunnen beleven, langs de gehele oever langs de Nieuwe Meer, zodat De Oeverlanden ook echt onderdeel worden van een route. Een brug is één van de mogelijkheden om dit op lange termijn te doen. Mocht dit idee een vervolg krijgen, dan zullen alle betrokkenen hierover uiteraard over worden ingelicht. Op kortere termijn is de huidige pont bij Aquarius de enige plek om met de pont richting het Amsterdamse Bos te varen. Op middellange termijn zou een andere locatie in beeld kunnen komen mits de plek hiervoor geschikt is.

Tekstuele wijziging

In de tekst van de ontwikkelstrategie wordt duidelijker aangegeven hoe het proces voor de eventuele realisatie van een burg om via de Landtong over te kunnen steken eruit komt te zien en de afstemming daarover met betrokkenen.

4.5.3 Toegankelijkheid mindervaliden

Hoe wordt er bij de (her)ontwikkeling van De Oeverlanden rekening gehouden met de toegankelijkheid voor mindervaliden?

Inspraakreacties: 1011, 1015

De bereikbaarheid van De Oeverlanden is in de huidige situatie onvoldoende, wat ertoe heeft geleid dat er in de ontwikkelstrategie voorstellen zijn gedaan voor het verbeteren daarvan. Het gaat om het verbeteren van de bereikbaarheid en toegankelijkheid per fiets en te voet, het inzetten van een parkeerregime zodat de aanwezige parkeerplaatsen benut kunnen worden door de bezoekers van de Oeverlanden in plaats van door werknemers en/of bezoekers van Schiphol en het verbeteren van de (sociale) veiligheid op de toegangswegen van/naar en binnen De Oeverlanden. De bereikbaarheid voor mindervaliden is hier een integraal onderdeel van. In de definitieve versie van de ontwikkelstrategie zal dit nadrukkelijker worden onderschreven.

Tekstueel wijzigingsvoorstel

In de tekst van de ontwikkelstrategie wordt duidelijker aangegeven dat er in de toekomstige ontwerp- en realisatiefasen nadrukkelijk rekening wordt gehouden met de toegankelijkheid van het gebied en haar faciliteiten voor mindervaliden.

4.5.4 SADC-strook

De strook tussen de A4 en de Oude Haagseweg staat niet aangeduid als projectgebied op de kaartbeelden. Waar valt deze strook wel onder en hoe worden de natuurwaarden van de strook (in de toekomst) veiliggesteld?

Inspraakreactie: 1012, 1018

De strook is eigendom van de gemeente Amsterdam, maar er is bestuurlijk voor gekozen deze strook niet op te nemen in het projectgebied van de Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden. Dat heeft er onder meer mee te maken dat Schiphol Area Development Company (verder SADC) ontwikkelrechten had voor deze strook tussen de A4 en de Oude Haagseweg voor de aanleg, uitgifte en exploitatie van gronden voor Schiphol gerelateerde bedrijvigheid. Die rechten zijn echter niet gebruikt en Amsterdam heeft die ontwikkelrechten ook niet verlengd. De grond is altijd eigendom gebleven van Amsterdam maar dat geldt voor alle SADC-gronden (die blijven eigendom van de aandeelhouders). De grond heeft nog steeds de bestemming bedrijventerrein.

Wat betreft de natuurwaarden. De TAC, Technische Advies Commissie die de Hoofdgroenstructuur (verder HGS) bewaakt, heeft in eerdere trajecten voorgesteld deze strook toe te voegen aan de HGS. Ook daar is bestuurlijk nog niet voor gekozen. De strook valt in de openbare ruimte en daarmee in het groenbeheer van Stadswerken van de gemeente Amsterdam. De collega's van de relevante directies zijn op de hoogte van de aanwezige kwaliteiten in die zone en in de middenberm van de Oude Haagseweg.

Niet overnemen

4.5.5 Naaktrecreatie

Welke ruimte is er in de Oeverlanden voor naaktrecreatie en hoe wordt daarbij rekening gehouden met de mogelijke uitwaaiering van cruisers naar het naaktrecreatiegebied?

Inspraakreacties: 1026

In de concept ontwikkelstrategie was ter hoogte van de Geniebaai een zone aangeduid voor naaktrecreatie. Met name om een duidelijke andere zone dan de gedoogzone voor cruisen aan te duiden.

Vanuit de inspraak is echter aangegeven dat de scheiding tussen cruising en naaktrecreatie dun is. Door het voorstel van de concept ontwikkelstrategie ontstaan er daarnaast op twee verschillende plekken in De Oeverlanden zones met een verhoogd risico op spanning tussen doelgroepen. Tenslotte is door de politie aangegeven dat de bereikbaarheid om te surveilleren bij de strandjes lastig én handhaving (met name vanuit capaciteit van politie en THOR) problematisch. Om die drie redenen steunt de politie het voorstel niet om in een aparte zone naaktrecreatie officieel toe te staan.

Bovenstaande maakt dat we voorstellen om het idee een officiële locatie voor naaktrecreatie ter hoogte van de Geniebaai te benoemen uit de definitieve ontwikkelstrategie te halen. Om wel tegemoet te komen aan de wens van COC Amsterdam en Stichting Platform Keelbos om naakt in De Oeverlanden te kunnen recreëren stellen we voor in de komende fase met de verschillende partijen én tevens met de politie na te denken of er andere opties zijn om dit in het gebied mogelijk te maken.

Wijzigingsvoorstel

4.5.6 Detailsuggesties

Inspraakreacties nr. 1012, 1018.

Ten slotte zijn er waardevolle suggesties gedaan wat betreft behoud en verdere ontwikkeling van de biodiversiteit. Veel dank hiervoor, hieruit blijkt hoeveel kennis er is opgebouwd over dit gebied, die effectief moet worden ingezet bij iedere ontwikkeling. De suggesties worden gekoppeld aan volgende stappen en waar mogelijk meegenomen in de uitvoeringsfase.

4.6 Kaartbeelden

De kaartbeelden zijn in sommige opzichten onvoldoende nauwkeurig of verwarrend.

Naar aanleiding van de inspraak reacties worden alle kaarten nogmaals geëvalueerd en daar waar nodig aangepast.

5 Inspraakreacties op proces

Hoe zag het co-creatie proces eruit en waarom is er voor deze vorm gekozen? Waarom zijn er niet meer partijen opgenomen in het kernteam zodat meerdere partijen structureel in overleg konden zijn met de gemeente.

Inspraakreacties: 1020, 1021, 1028, 1029, 1030, 1031

De Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden is opgesteld in nauwe samenwerking met het kernteam Oeverlanden - Sloten. Vier grote gebruikers van De Oeverlanden hadden zich naar, aanleiding van het project Groot Amsterdamse Bos en hun zorg over het ontbreken van gebied specifieke (natuur)kennis in dat traject, verenigd en een kernteam samengesteld. De vier partijen die in het kernteam zijn vertegenwoordigd, zijn vereniging De Oeverlanden Blijven, tuinpark Ons Buiten, watersportvereniging Onklaar Anker (en daaraan verbonden de watersportbond en meerdere jachthavens) en kunstenaarscomplex de Nieuw en Meer. De samenwerking tussen het kernteam en de gemeente was in het afgelopen anderhalf jaar constructief met veel openheid en aandacht voor elkaars kennis en standpunten. De inhoud van de concept ontwikkelstrategie is dan ook grotendeels in lijn met de ideeën van het kernteam.

Dat de gemeente heeft samengewerkt met het kernteam Oeverlanden - Sloten is mede voortgekomen uit een raadsadres dat in 2018/2019 aan de wethouder is gestuurd. Het kernteam had in dat raadsadres zoals gezegd de zorg geuit over het ontbreken van gebied specifieke kennis in de gebiedsuitwerking Groot Amsterdamse Bos, met name ten aanzien van de geschiedenis van De Oeverlanden, de aanwezige natuurwaarden en biodiversiteit en de opgaven én kansen die breder in het gebied spelen. Om die inbreng goed te borgen is in de opdracht voor de ontwikkelstrategie gekozen voor een co-creatie met dit kernteam.

Naast de samenwerking met het kernteam heeft de gemeentelijke projectgroep in 2020 en 2021 verschillende gesprekken en wandelingen georganiseerd met vertegenwoordigers van COC Amsterdam, Stichting Platform Keelbos en de vrijwilligers waarin is gesproken over de historie van het gedooggebied voor cruisen en de opgaven die er spelen ten aanzien van het cruisen, bezien vanuit de verschillende doelgroepen. Ook zijn er in de afgelopen anderhalf jaar vele gesprekken en ontmoetingen geweest met andere relevante organisaties waaronder Amsterdam Windsurfing, hotel Mercure, vertegenwoordigers van het Rieker Businesspark, Aquarius, Nauta Plan Ontwikkeling B.V. (de ontwikkelaar van de voormalige commerciële jachthaven De Boekanier op de Landtong) en ook met verschillende individuele bewoners en gebruikers. Ook deze gesprekken waren open en over het algemeen constructief van aard. Tijdens de gesprekken was er bij de meeste partijen en bewoners begrip voor de uitleg dat de recreatieve druk die de komende jaren op De Oeverlanden afkomt van invloed is op de keuzes die de komende jaren moeten worden gemaakt. De gemeente heeft daarbij steeds benadrukt dat de bijzondere natuurwaarden en biodiversiteit in De Oeverlanden de basis vormen voor die nieuw te maken keuzes. Naast begrip zijn er tijdens de gesprekken en ontmoetingen soms ook zorgen geuit en aandachtspunten meegegeven. Een aantal partijen heeft ervoor gekozen die zorgen en/of aandachtspunten te vertalen naar een formele inspraakreactie. Soms staan in die inspraakreacties ook complimenten beschreven in over de gekozen werkwijze, de zorgvuldigheid in de afwegingen en over de gekozen lijn in de concept ontwikkelstrategie.

Voor de gebiedsuitwerking Koers 2025 Groot Amsterdamse Bos, het traject dat voorafgaande aan de Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden in 2017 – 2019 speelde, was destijds een breed participatietraject opgezet. In die periode is veel informatie verzameld en ook gedeeld met de gebruikers en overige betrokkenen van De Oeverlanden en omgeving.

Deze informatie vormde voor de ontwikkelstrategie belangrijke basisinformatie. Ook de antwoorden op de vragen die destijds op de website waren gesteld vormden een belangrijke informatiebron.

Wat betreft de samenstelling van het kernteam; deze lag buiten de verantwoordelijkheid van de gemeente, de vier partijen hebben op eigen initiatief bepaald dat een samenwerking en een oprichting van een kernteam van toegevoegde waarde zou zijn voor De Oeverlanden (zie ook onderstaande citaat). Dat ook andere partijen onderdeel hadden willen uitmaken van dit kernteam is op zich begrijpelijk maar de verantwoordelijkheid daarvoor lag dus buiten de gemeente. Wel had de gemeente ervoor kunnen kiezen de gesprekken en ontmoetingen met de andere partijen en bewoners ook structureel te organiseren. Of dat tot meer of andere informatie zou hebben geleid is de vraag; er is het afgelopen anderhalf jaar veelvuldig met veel partijen, bewoners en gebruikers gesproken, er zijn wandelingen door het gebied georganiseerd en er zijn andere bijeenkomsten geweest die onderdeel van het traject hebben uitgemaakt om tot de ontwikkelstrategie te komen. Wel had een andere vormgeving van die samenwerking mogelijk tot een (nog) bredere betrokkenheid en tot (nog) meer draagvlak bij het eindproduct kunnen leiden.

"Vanaf het moment dat het project 'het groot Amsterdams bos' gestalte begon te krijgen en wij begrepen dat er ditmaal stevige ontwikkelingen voor en rondom het gebied zaten aan te komen ben ik gevraagd om als bestuurslid mee te kijken. In eerste instantie om te zien hoe deze ontwikkelingen mogelijk van invloed zouden kunnen zijn op ons ateliercomplex en haar omgeving. Het heeft niet lang geduurd voordat ik ontdekte dat wat er op ons af kwam verregaande gevolgen kon hebben voor het gebied. Tevens kwam ik op voorlichtingsavonden en dergelijke veelal de mensen tegen die ik al decennia tegenkom als betrokkenen. Ook was vrij snel duidelijk dat wij en al deze mensen min of meer hetzelfde doel voor ogen hadden namelijk beschermen en waar mogelijk behouden van natuur en van dat wat het gebied zijn unieke karakter geeft.

Ik heb besloten om iedereen te verenigen en heb dit gedaan door meerdere samenkomsten te organiseren. Deze werden al vrij snel door behoorlijk wat mensen bezocht. Toen duidelijk begon te worden dat met name het rapport Natuur ... was opgesteld zonder hierbij de kennis van mensen uit het gebied te raadplegen is er besloten dit in een brandbrief aan de wethouder kenbaar te maken. Om zaken overzichtelijk te houden is op dat moment gevraagd of de belangrijkste (of beter grootste) spelers uit het gebied een kernteam wilden oprichten. Een brief schrijf je niet met 60 man. De brandbrief heeft ertoe geleid dat er een raadsadres en nieuwe opdracht zijn ontstaan. Dit is gepaard gegaan met meerder gesprekken en bezoeken van o.a. de wethouders van Doorninck en Ivens.

Hierna is het kernteam als gesprekspartner aan tafel gebleven bij de totstandkoming van de uitgangspuntennotitie en de Ontwikkelstrategie. Er is wel waar mogelijk informatie gedeeld, maar niet in de laatste plaats door Corona is het lange tijd onmogelijk gebleken om nieuwe bijeenkomsten op grote schaal te organiseren." – voorzitter Kernteam Oeverlanden – Sloten.

De inspraakprocedure is onderdeel van het participatieproces en de bijdrage en betrokkenheid van iedereen die heeft gereageerd wordt gewaardeerd. Ook de signalen van individuen en organisaties die aangeven eerder of intensiever betrokken hadden willen worden zijn waardevol en worden meegenomen. In de volgende fasen en bij specifieke ontwerpogaven wordt geprobeerd de samenwerking zoveel als mogelijk op te zoeken om de kennis uit het gebied zo goed mogelijk te benutten.

Meenemen in uitvoering

6 Colofon

Gemeente Amsterdam, Ruimte en Duurzaamheid, 2021